

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ URZĘDOWA. — Wiadomości urzędowe z Królestwa i Cesarstwa.

CZĘŚĆ NIURZĘDOWA — Wiadomości zagraniczne.

Wiadomości rozmaite.

Wiadomości literackie.

Jurisprudencja.

O ruchu pocztowym w Poczcie Warszawskiej m. Kwietniu 1863 r.

Kursa papierów publicznych i pieniędzy.

Obwieszczenia.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Rada Stanu w Składzie Sądzącym, decyzją z d. 15 (27) Czerwca r. b., przyznała prawa szlachty w wojsku następującym osobom:
Dąbkowskiemu Tomaszowi Antoniowi, Dobrzańskiemu Kamillemu Teodorowi, Grabowskiemu Janowi, Jankowskiemu Leonardowi, Ostrowskiemu Wincentemu Jerzemu, i Perdzińskiemu Władysławowi Łukasowski.

Dyrekcja Ubezpieczeń.—Zawiadania, że Główna Kasa Oszczędności z kantorem pomocniczym, w gmachu szkolnym, za Kościołem S-go Aleksandra przy Alei Belwederskiej pomieszczonym,—w tygodniu upłynym do dnia 7 (19) Lipca r. b. włącznie, wydała książeczek nowych 34, na które, tudzież na dawniejsze w 301 wnioskach, złożono rsr. 1,790 kop. 15. Na żądanie zaś 141 uczestników (prócz procentu rsr. 117 k. 9 1/2, należnego za rok bieżący od całkowitych odbiorów), wypłaciła rsr. 10,411 k. 14 1/2 i umorzyła książeczek 68. — Przetno uczestników 18,297 posiada kapitał rsr. 416,755 kop. 39 1/2. Prezes *Wierwicz*. — Naczelnik Kancelarii *Stomilski*.

Dyrektor Dróg Żelaznych, Warszawa-Wiedeńskiej i Warszawsko-Budgoskiej. — Zawiadania niniejszem, że przyjmowanie i ekspedowanie depesz prywatnych na wszystkich bez wyjątku stacjach telegraficznych obu dróg żelaznych, wstrzymane zostało. — *Mirecki*. — Naczelnik Kancelarii *J. Niewęgłowski*.

Z Petersburga, 14 Lipca.

Najpoddańsze pisma.

Od książąt, szlachty, murzów i naczelników ludu baszkirskiego, w powiecie belbejskim na gubernji orenburskiej.

„Do Najmilszego i Wielkiego CESARZA ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA,

z ludu baszkirskiego w powiecie belebejskim w gubernji orenburskiej, wyznających wiarę mahomedanскую delegatów książąt, szlachty, murzów i wszystkich naczelników, wyrażenie wierności poddańczego przywiązania,

najpoddańsze pismo.

My, wyznawcy wiary mahometaniskiej i świętego szariat, wybrani w ogólnie radzie, za jednomyślną zgodą wszystkich książąt, szlachty i murzów, dowiedzieliśmy się teraz z gazet o złośliwych zamiarach przeciw Tobie, Najmilszemu Monarchowi.

Najwyższy Bóg, w wielkiej swej sprawiedliwości, porucił państwu opiece Twojego dobroczynnego i wspaniałomyślnego zarządu i uczynił go razem niedostępnym złośliwości zazdroścących.

Za opiekę tę wnosimy do Najwyższego Boga dziękuję, i w modłach naszych, po ukończeniu modlitw, prosimy o zesłanie Ci pomyślności i radości.

Bezustannie modlimy się do Boga, aby zesłał na Ciebie zwycięstwo we wszystkich dni, i ufamy, że Najwyższy zachowa Cię pod skrzydłem Swego miłosierdzia od kłopotów takich zle myślących, dla tego że Wszechmocny Pan daje niewątpliwie zwycięstwo sprawiedliwym Monarchom.

W tych okolicznościach, my wszyscy, książęta, szlachta, murzowie, wyrażając uczucia najgłębszego przywiązania, oświadczamy gotowość naszą być posłusznymi Waszej CESARSKIEJ MOŚCI we wszystkich sił, aż do ostatniej kropli krwi. W świętym koranie powiedziano:
„Bądźcie posłuszni Bogu, bądźcie posłuszni prorokowi i władowi waszemu.”
Także mówi święte podanie:
„Bądźcie posłuszni władowi waszemu. Nie powstawajcie przeciw nim i nie wychodźcie na nich z mieczem.”
I dla tego ufamy, WIELKI MONARCHO, że raczysz zawsze liczyć nas do rzędu najwierniejszych Twych poddanych; my zawsze będziemy Ci posłuszni i we wszystkich sił postępowali według Twych rozkazów.

Ponieważ nie mogliśmy, z powodu naszego ubóstwa, przyjmować udziału w naradach panów właścicieli ziemskich, ośmieliliśmy się przedstawić to pismo wprost od siebie.”
(Następują podpisy).

Od czasowo obowiązujących włościan, z powiatu krasnńskiego w gubernji smoleńskiej.

„OJCZE TY NASZ I MONARCHO!

Powstanie polaków nawet i w sąsiednich nam białoruskich gubernjach, i ludowe pogłoski o pomocy im ze strony cudzoziemców, spowodowały szlachtę naszej gubernji do wyrażenia Ci swej gotowości do obrony tronu i naszej ojczyzny; pozwól i nam, NAJJAŚNIEJSZY PANIE, i z naszej stronyłożyć w stop Twoich takżeż uczucia wiernych poddanych i uzbroić się wraz z szlachtą na obronę

granic naszych; nasze zgromadzenia nie wielkie — tylko Bogu podziękować. Czekamy na Twoe monarsze słowo. Ura! U nóg Twych wierni poddani smolecy, czasowo obowiązujący włościanie, z powiatu krasnńskiego, a zamiast nich upelnomocnieni przez gromadzkie uchwały włościami starsi.”
(Następują podpisy).

Oprócz tego JEGO CESARSKIEJ MOŚCI przedstawione były najpoddańsze pisma, z wyrażeniem wierności poddańczego uczuć, od obywateli m. Wielizna, od kancelaryjnych urzędników i oficerów w powiecie suzdalskim, od urzędników m. Wielizna; od gmin miejskich: sycewskiej, balachnińskiej, gorodnińskiej, nowoskolskiej, rostawskiej, krasnojarskiej, nowosielskiej, w stawropolskiej, trubezewskiej w gubernji samarskiej; osady gawryłowskiej w gubernji włodzimierskiej; w powiecie krasnńskim, różnych stanów m. Kaszina, elisawiegradzkiej, żydowskiej starodubskiej, wytygorskiej, troickiej w gubernji orenburskiej i pokrowskiej; od starowierców: gubernji symbirskiej, gubernji czernihowskiej; osady Łuków w powiecie starodubskim; osady Mitkowskiej w powiecie nowozybkowskim; osady Raduli w powiecie gorodnińskim; od starowierców wyznania bezpopowczyńskiego w m. Berdiańsku; gminy niżetagskiej w powiecie wierzchoturskim, w gubernji permskiej; włościan oddzielnych z urzędów: syzrańskiego, sungurskiego, bajderianowskiego, koptiewskiego, bolsze-sajmańskiego, oddziału pierwolskiego, w powiecie syzrańskim, w gubernji symbirskiej; od włościan rządowych: z parafji racewickiej, w powiecie święciańskim w gubernji wileńskiej; z włości beresowskiej i karulińskiej w powiecie newelskim w gubernji witebskiej; od czasowo obowiązujących włościan, z gubernji:
1) Witebskiej, z włości anniskiej, z parafji niszczaniskiej i ossyniskiej w powiecie sebezkim.
2) Wileńskiej, z włości bogusławskiej, chelwańskiej i muśnickiej w powiecie wileńskim; z parafji racewickiej i włości zanorickiej w powiecie święciańskim.
3) Włodzimierskiej, z włości: wolochowskiej, penjewskiej, krutickiej, znowiewskiej, riabinińskiej i żyłińskiej w powiecie aleksandrowskim; z włości: fomińskiej, świńskiej, rozstrzygińskiej, gryzińskiej i borowieckiej, w powiecie gorochowskim.
4) Woroneżskiej, z włości: woronowskiej i pietrowskiej w powiecie pawłowskim.
5) Jekatierosławskiej, z włości aleksandrowoszułenskiej w powiecie bachmutskim.
6) Kazańskiej, z powiatu koźmodemiańskiego i z włości juńgińskiej w powiecie jadryńskim.
7) Kałuskiej, z włości ponizowskiej i czujskiej w powiecie mosalskim.
8) Kurskiej, z włości: łazowskiej, pokrowskiej, starkowskiej i wysokiej w powiecie kurskim.
9) Moskiewskiej, z włości kurtasowskiej w powiecie zwienigorodzkim; z włości gorodiszczewskiej w powiecie klinskim.
10) Nowogrodzkiej, z włości: agryzowskiej, makrestowej, usichskiej, kemickiej, riutyskiej, sawkińskiej, pochnowskiej, chodutowskiej i rozdestwenskiej w powiecie waldajskim; z włości lubańskiej i pelgorskiej w powiecie nowogrodzkim.
11) Orenburskiej, z włości podługowskiej w powiecie ufińskim.
12) Penzeńskiej, z włości: sumorokowskiej, morrowskiej, bołotnikowskiej, prokazińskiej i wozińskiej w powiecie moksańskim.
13) Permskiej, z włości nasadzkiej w powiecie permskim.
14) Połtawskiej, z lgo połubownego okręgu do spraw włościan w powiecie pyriatńskim; z 4-go połubownego okręgu do spraw włościan w powiecie zolotonoskim; z 3-go podobnego okręgu w powiecie połtawskim; z 2-go podobnego okręgu w powiecie perejasławskim i z całego powiatu lubieńskiego.
15) Riazanńskiej, z włości krasnouglańskiej i kutłowo-borkowskiej w powiecie spałkowskim; z włości uchotowskiej w powiecie riazanńskim; z włości żurawinńskiej w powiecie ranenburskim.
16) Samarskiej, z włości: repjewskiej, michajłowskiej i borysoglebskiej w powiecie bugulmińskim.
17) Saratowskiej, z włości nlanowskiej w powiecie kuznieckim.
18) Symbirskiej, z włości: stemaskiej, iwanowskiej, żdmirowskiej, kanasowskiej, barszewskiej, paraszewskiej i wioeskiej Zlobina w powiecie alajskim; z włości: giubinskij, iwazewskiej, samajkińskiej, zaborowskiej, troickiej, wiazowskiej, nowospaskiej, rozdestwenskiej, osinowskiej, usolskiej, zegulowskiej, ryżelskiej, wierzniemaryńskiej i repjewskiej w powiecie syzrańskim; z włości protopowskiej w powiecie biuńskim.
19) Smoleńskiej, z włości: seleckiej, wiktorskiej, dosugowskiej, trigubowskiej, sobolewskiej, wolkowskiej, pałkińskiej, bukińskiej, tołstikowskiej, pogostowskiej, kniażyńskiej, prilepowskiej, szetkanowskiej, iwnińskiej, gierzyskiej i iwanowskiej, w powiecie krasnńskim; z włości: włodzimierskiej, olszańkiej, katyńskiej, nadwińskiej, bieloruskiej, nikolo-sławańskiej, lubkowskiej, prudkowskiej, znaeńskiej, koszyńskiej, sożyńskiej, rajewskiej, chochłowskiej, krachotkińskiej, kurikowskiej i beresniańskiej, w powiecie smoleńskim; z włości: wyszegorskiej, safonowskiej, sutkowskiej, wasiliskiej, jęgorjewskiej, aleksiejskiej, leonowskiej, krasnobołotowskiej, rożdiestwenskiej, kaskowskiej, dubeskiej, kisłowskiej, poleżajewskiej, podopchajewskiej, kakszkińskiej, gorodkowskiej, uspeńskiej i podmoszyńskiej, w powiecie dorohobużskim; z włości: mokryjskiej, knuprowskiej, diatłowskiej, budajewskiej, semenowskiej, iwakińskiej, przeczyskiej, bryzgałowskiej, spaskiej, kurszewskiej, samuifowskiej, petropawłowskiej, sawińskiej, nowo-pokrowskiej, stobolowskiej, glinkowskiej, worobiewskiej i welmęskiej, w powiecie gżackim; z włości: carewo-zajmiszczewskiej, serażanńskiej, ostaszewskiej, żukowskiej, bezsonowskiej, gorodiszczewskiej, spas-nierazneczynskiej, jureniewskiej, otosowskiej, fomiszczewskiej, spas-wolżyńskiej, chmielickiej, solowieckiej, żyłińskiej, nowosielskiej, leontjewskiej, szujskiej, carewo-zajmiszczewskiej, uspeńskiej i spaso-telienewskiej, w powiecie wiazemskim; z włości: wolkowogorjewskiej, szcherbińskiej, baltuginskiej, stryczynskiej, bozalkowskiej, uwarowskiej, syczewskiej, danilowskiej, zabofockiej, dokudowskiej, nowospaskiej, chmarskiej, łuczewskiej, jakowlewskiej, spaso-niebedzkiej, dubaszczyńskiej i klemiańskiej, w powiecie jęlinińskim; z włości: juszynskiej, milinkowskiej, karmanowskiej, subbotnikowskiej, krawcowskiej, bogojawleńskiej, tesowskiej, grivskiej, waśkowskiej, malcowskiej, seredkowskiej i sokolińskiej, w powiecie syczewskim; z włości: spaskiej, sopockiej, sieleckiej, dubrowskiej, jotkińskiej, baturyńskiej, wierchowje-matyskińskiej, lwowskiej, nikolo-wietlickiej, kropiweńskiej, budinskiej, gorodkiej, goloszczapowskiej, jęgorjewskiej, kawelskiej, kumarowskiej, liapkińskiej, ponizowskiej, guchowskiej, berezowskiej, monińskiej, panikolskiej i szoptewskiej, w powiecie bielskim; z włości: zakupskiej, prisielskiej, gorickiej, raterzyńskiej, sjetowskiej, grizyskiej, podsielickiej, kulaginskiej, suszewskiej, pieczeni-czeńskiej, k-pyreszczyńskiej, slobodziekiej, kubarowskiej, syrokonosko-lipieckiej, nikonowskiej i ozierockiej, w powiecie duchowszczyńskim; z włości: sergiewskiej, gryzeniackiej, żaryńskiej, ładyżńskiej, jęniszewskiej, ostankowskiej, worosyłowskiej, kostyrewskiej, jermolińskiej, trojanowskiej, bohdanowskiej, jekimowickiej, kowalewskiej, ługowskiej, tinniskiej, niesonowskiej, pacyńskiej, fedorowskiej, rahniedzińskiej, radickiej, nowosielskowskiej, osawiskiej, polujewskiej, choroszewskiej, kriwolekiej, szumiaczkiej i tereszkowskiej, w powiecie rostawskim; z włości: wasiljewskiej, woskresenskiej, aksinińskiej, rubichinskiej, olchowskiej, moczalowskiej, krasnowskiej, krutowskiej, mitkowskiej, fedotkowskiej i kikińskiej, w powiecie juchnowskim; z włości: weleostowskiej, ribzewskiej, tiapolowskiej, kaspińskiej, budnickiej, dubrowskiej, skugrewskiej, świstowickiej i titowskiej, w powiecie porieczkim.
20) Tverskiej, z włości łaptiewskiej, w powiecie rzewskim; z włości twiatinskiej, w powiecie wesegońskim.
21) Tułskiej, z włości: łomecko-sietuszyńskiej, izmajłowskiej, petrowskiej i znaeńskiej, w powiecie nowosilskim.
22) Charkowskiej, z włości: rindawskiej, konstantynowskiej, parchamowskiej i marińskiej, w powiecie charkowskim.
23) Ochotowskiej, z włości: kukszyńskiej, warkijewskiej, dremajłowskiej i nosowskiej, w powiecie nieżyńskim; z włości aleksandrowskiej, w powiecie gorodnickim; z oddziału oczkińskiego, w powiecie nowogrod-siewierskim; z włości radniejskiej, w powiecie nowozybkowskim; z włości romanowskiej, lizogubowskiej i deremenskiej, w powiecie mglińskim; z oddziału nowoboskańskiego, w powiecie kozieleckim.
24) Jarosławskiej, z włości goremikińskiej, w powiecie myszkińskim; z włości: wasiliewskiej, iwankowskiej, zaozierskiej i nowo-zaozierskiej, w powiecie ugliczkim; z włości nikolo-rameńskiej, w powiecie poszechońskim.
25) Tambowskiej, z włości bogolubskiej, w powiecie kozłowskim.
26) Kijowskiej, z włości sunkowskiej i gołowiatinskiej, w pow. czerkaskim.
Włościanie z włości woronowskiej i petrowskiej, przy zapadnięciu uchwały co do najpoddańszych pism, wysłuchali nabożeństwa za zdrowie JEGO CESARSKIEJ MOŚCI i całego NAJOSTOJNIEJSZEGO DOMU, oraz nabożeństwo żałobne za wojowników poległych w bitwach z rokoszami, tudzież ofiarowali 100 rs. na rzecz ranionych i rodzin poległych.
Na rzecz chorych i ranionych żołnierzy, włościanie czasowo-obowiązani z włości kotłowo-borkowskiej ofiarowali 20 rs., a z włości żurawinńskiej 129 rs.
Na zapomogę dla rodzin nieograniczenie urlopowanych żołnierzy, powołanych do służby, ofiarowane zostały: przez włościan i z pow. nowogrodzkiego, z włości lubańskiej 83 rs. 50 kop., pelgorskiej 30 rs. i siabrenickiej 92 rs. 85 kop., a włościanie z włości znaeńskiej, w tymże powiecie, postanowili utrzymywać swym kosztem znajdujące się tam, w liczbie 6-u, rodziny nieograniczenie urlopowanych.

Za wszystkie te pisma i uchwały, oświadczono zostało Najwyższemu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podziękowanie, a pieniądze ofiarowane odesłano stosownie do ich przeznaczenia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ogólne sprawozdanie.

Niektóre dzienniki nieprzychylnie wojnę meksykańską, starały się wzbudzić względem niej niechęć, już to podając myłne wiadomości, już to znów poddając w wątpliwość inne doniesienia. Tak, starano się koniecznie, różnymi obrachowaniami dowiedzieć, że wiadomości o zajęciu stolicy Meksyku przez wojska francuskie nie jest wiarogodną, ponieważ nie mogła, w danym przeciagu czasu wskazana drogą dostać się do Francji. Jak płytkie były te wyrachowania, okazuje urzędowe doniesienie w *Monitorze*. Parowie pocztowy francuski przybył 17-go b. m. do Saint Nazaire, a oficer służbowy cesarski, margrabia Galifet, który odznaczył się przy wzięciu Puebla, zatelegrafował do Cesarza o zajęciu stolicy Meksyku. Depeszę jen. Foreya wraz z sztandarami i kluczami m. Meksyku i małym działkiem dla Cesarzówny, oświadczył on dla dowiedzenia. Fakt zatem ten nie podlega już wątpliwości; idzie o to, w jakiej mierze wpłynie on na usposobienia

rzezpospolitej meksykańskiej, i na dalsze działania Francji.

Dzienniki francuskie i angielskie sprzyjające sprawie Stanów skonfederowanych, uważają bitwę pod Gettysburg za bardzo pomysłną dla ich oręża; tymczasem w Nowym Jorku, buletyny generała Meade, głoszą zwycięstwo związkowych, które choćby były przesadzone, wskazują, mianowicie ostatnie, że wyprawa generała Lee, z której tyle sobie obiecywano, nieudała się, gdyż zmuszony on został cofnąć się nad Potomak, kiedy obok tego wezbranie wody utrudniało mu przeprawę.

Spór brazylijski dał powód do interpelacji i w izbie niższej, gdzie p. Seymour Fitzgerald, niedługo minister w gabinecie toryowskim, ganił postępowanie lorda Russella. P. Layard powtórzył to samo co lord Russel w izbie wyższej, to jest, że Anglja przystała na decyzję króla belgów, lecz że król portugalski przyjął na siebie pośrednictwo w celu przywrócenia dawnych stosunków. Tymczasem dzienniki oskarżają gabinet angielski a szczególnie lorda Russella, iż napróżno trudził króla portugalskiego, dosyć bowiem było po przyjęciu decyzji króla belgów, zrobić ze strony Anglii, jako potężniejszego mocarstwa, nieśluszenie dopominającego się zadosyćuczynienia od słabego państwa, za niebyłą obrazę, pierwszy krok, a wszystko byłoby się skończyło. Oskarżenia posuwają jeszcze dalej, że mając wszystkie dokumenta w rękę, nie trzeba było zdać się na sąd króla belgów, lecz przynajmniej do winy, co by wcale nie ubliżało godności Anglii, i nie dopuścić do zerwania stosunków dyplomatycznych.

Zresztą dzienniki angielskie nie tylko w tej kwestji silnie potępiają politykę lorda Russella; za równie nieostojną i szkodliwą dla Anglii uważają i w kwestji amerykańskiej i w kwestji greckiej. Niesłychana gwałtowność w napaściach na tego ministra spraw zagranicznych, odznacza się *Morning-Herald*.

Traktat dotyczący wyboru nowego króla Grecji, jak donosi *Patrie*, został podpisany w Londynie d. 13 b. m. przez barona Gros w imieniu Francji, barona Brunnowa w imieniu Rosji, hrabię Russella w imieniu Anglii i p. Bille w imieniu Danji. Traktat ten, składający się z 15 artykułów, ma być ratyfikowany w ciągu 6 tygodni, a zawiera postanowienia konferencji spisane w jej protokołach. Według niego trzy mocarstwa opiekunkie zobowiązały się do uzyskania uznania nowego króla greckiego przez wszystkie państwa europejskie i podać traktat do wiadomości ludu greckiego.

La France utrzymuje, że na żądanie dworu duńskiego, aby Grecja została zajęta przez wojska angielskie, lord Russell miał odpowiedzieć, iż rząd angielski zgadza się na przyłączenie swych wojsk, do wojsk dwóch innych mocarstw opiekunkich, w celu czasowego zajęcia Aten, lecz ponieważ Francja nie okazuje się skłoną do tego środka, Anglja sama nie zechce trzymać załogi w Atenach.

Według korespondencji z Aten z 11 b. m. walka nie ponowiła się w tem mieście, jednakże spokojność nie została przywrócona. Zgromadzenie narodowe chciało wysłać na prowincje dwa stronnictwa armji, które były się na ulicach stolicy. Po długich układach i interwencji reprezentantów mocarstw, spodziewano się dojścia do porozumienia. Lecz w chwili wyruszenia, wojska dowodzone przez Leutakosa, Papadiamantopulosa i Artemisa, odmówiły posłuszeństwa, do czego reprezentanci mocarstw usiłowali je skłonić. Sądząco, że jeżeli usiłowania te pozostałyby bezskutecznymi, ogłoszono by ten oddział za wyjęty z pod prawa i zażądano by przeciw niemu pomocy wojsk Koronaiosa i marynarzy mocarstw sprzymierzonych.

(Ind. b. Patr., W. Z.)

„Petersburgskija wiadomosti” podają co następuje:
„Nie ulega żadnej wątpliwości, że wnosząc sztabard rokoszu w królestwie i gubernjach zachodnich, polacy liczyli na współzucie liberalnych rosjan. W istocie, kiedy nieszczęście, jak się zdawało, zmniejszyło roszczenia polaków, wielu myślało, że antagonizm pomiędzy narodowościami rosyjską i polską przeminał i że mogły już w zjednoczeniu dążyć do wspólnego celu, ulepszenia systemu społecznego. Świat rosyjski odznaczający się naturalną dobroduszością, miał pewne pobudzenie do tego co było jeszcze antypatycznym dla niego w liberalizmie polskim; starał się to tłumaczyć i usprawiedliwiać utratą niezależności politycznej, pozostawiając zawsze swe piętno na ludzkie; potem wyjątkowo natenaszało położeniem Polski. Lecz polacy posiadali sympatję liberalnych rosjan o tyle tylko, o ile ich dążenia i pragnienia wydawały się słuszne i rozsądne. Rosjanie życzyli polakom takiegoż samego postępu w warunkach życia, jakiego życzyli sobie i bezwzględnie nie chcieli dla Rosji złego, jakiegoż teraz chcą dla niej Polacy.

Świeże wypadki okazały stanowczo, że jakiego stopnia polacy byli szczerzy w swych stosunkach z liberalnymi rosjanami. Unikali ostrożnie kwestji o prowincjach zachodnich, oświadczały ciagle swe sympatje dla ludu rosyjskiego i dążenia do wspólnego rozszerzenia praw Rosji i Polski. Polemiczne spory, wprawdzie, nieraz zachodziły pomiędzy rosjanami i polakami, lecz z obu stron nie dochodziło do dna kwestji. Dobroduszeństwo rosyjskie była struną, na której polacy dosko-

nale umieli grać. Zapomnieli jednakże, iż oprócz dobroduszeństwa, rosjanie mają jeszcze inne zalety.

Natura odmówiła polakom przenikliwości politycznej lub tej siły moralnej, która w chwilach krytycznych może ją zastąpić. Historia walki Polski w drugiej połowie osmnastego wieku o szczytki jej niezależności, świadczy o braku tej siły. W tych trudnych czasach, w Polsce ukazywały się znakomite, bohaterkie osobistości, lecz brakowało jej jednoci i upadła ofiarą swej niemocy. Polska z osmnastego wieku była „chora”, była niewyleczalna. Należy czytać Ruliera, tego wielbiciela Polski, dziejopisę jej walki z Rosją. Cały oddany jest Polsce, gromi jej zdobywców, nie oszczędza wcale ani Katarzyny II ani ludu rosyjskiego, Polacy wysoko szacują jego dzieło i niedawno pan Ostrowski wydał w Paryżu nową jego edycję, jako arcydzieło współczesnika wojny o niezależność. Lecz pomimo całej pogardy dla rosjan, dzieło jego sprawia na bezstronnym czytelniku wcale niekorzystne dla sprawy Polaki wrazenie. Jakkolwiek autor zle usposobiony jest względem zdobywców Polski, jednakże z jego przedstawianiu widać, że lud w prowincjach zachodnich był za rosjanami, i że lud w Polsce właściwie pozostał obojętny względem sprawy polskiej, która nie mogła być sprawą narodową, jak naprzykład sprawy Rosji w 1612 i 1812 r.

Cały wiek upłynął od czasu opisywanego przez Ruliera, lecz ani utrata niezależności ani ciężkie próby, nie wyrobiły w Polsce, ani przenikliwości politycznej, ani tej siły moralnej, której brak oddał Polskę pod nasze panowanie. Powtarzają się w naszych oczach prawie takie same wypadki, jak w wieku zeszłym. Tylko urządzenie widowskie się zmieniło. Obyczaje w Rosji stały się łagodniejszymi, porządek rzeczy lepszym. Lecz dziś jak i dawniej, rosjanin w prowincji zachodniej, sprzymierzeńcem jest Rosji w nowej walce, którą rozpoczeli polacy za niepodobną niezależność od Wisły do Dniepru.

Dla każdego niezasłonepionego fanatyzmem stanowi to przedmiot rozmyślania i źródło nauki. Przez ust historyj dziesięćkroć wiekowej, przemówił charakter ludu rosyjskiego. Lud ten posiada pojęcie, uczucia, dążenia polityczne, wiarę, ojczyznę nakoniec, której nie może się pozbyć w imię utopij, i to nie jego własnych utopij, lecz utopij polskich i katolickich. Tego polacy nie potrafili poznać. Do tego czasu rosjanie liberalni, wstrząsając się z oburzenia na opowiadania o zjednoczeniu działaniu włościcieli i duchowieństwa na włościan w prowincjach zachodnich, Polacy usiłowali zaprzeczać, lecz napróżno. Nie mówili oni natenasza o przywróceniu Polski w granicach z 1772 r.! Powiedzmy więcej, mówili ciagle tylko o Królestwie, gdzie, przynajmniej włościanin od 1807 r., jest osobiscie swobodnym. Lecz nie mówili nawet o niezależności. Okazywali pragnienie scislego związku z Rosją, wyswobodzenia krajów polskich będących pod panowaniem Niemieckim, wolności konstytucyjnej pod berłem rosyjskim.

Wielu liberalnych rosjan, wznosiło życzenie za udaniem się tych projektów, zamkniętych w granicach tak zgrzeszonej nakreślonych. Myślano, że nieszczęścia poszły na korzyść Polakom, że nie wezmą się do odtwarzania niepodobnej historyi, do wywoływania na nowo koniecznego i nieuniknionego zdobycia.

Lecz wiekowe doświadczenie stracone zostało dla Polski. W obecnych okolicznościach znów okazali brak politycznego taktu, władzy nad sobą i spokojnej odwagi, bez czego zamierzony cel jest niedostępnym. Brak wykształcenia politycznego, zamienili na rozpaczliwy wybuch; brak siły moralnej zamierzyli zastąpić sprzymierzonymi siłami Europy. Jedynego człowieka, który zrozumiał ich sprawę i posunął zaparcie się siebie aż do przedsięwzięcia trudnego zadania reorganizacji Polski, wyparli się. Nie mogli zapomnieć swych rosterek i zgromadzić się około wspólrodaka, umieszczonego na czele rządu cywilnego Królestwa. Nawet nie uznał zamiarów margrabiego Wielopolskiego i odmówił mu swego współudziału! Namietność i nieudolność polityczna, nie pozwoliły im zrozumieć trudności stanowiska tego męża, powołanego do działania w interesie Rosji i Polski, który po długiej rozprawie przekonał się o solidarności tych interesów. Z nietolerancją i niecierpliwością fanatyków, rzucili się na władzę rosyjską w Polsce, nawet na nasze prowincje zachodnie, przekładając wszystko postawić na kartę. „Wszystko lub nie!” to hasło graczy, stało się hasłem wojennym rokoszu. Znow ukazują się znakomite osobistości, idące na pewną śmierć, walecznie poświęcające się dla swego przedsięwzięcia; lecz jakiegoż przedsięwzięcia! które chce przeobrazić historję, wstrzymać bieg ziemi, porużyć do biegu słońce... Nieszczęśliwie, lecz bezużyteczne ofiary!

Polacy powołują się na Włochów. Lecz czyż nie widzą głębokiej różnicy, jakie sama natura rzeczy nakreśliła pomiędzy temi dwoma narodowościami. Nie mówię o powszechnem znaczeniu przeszłości narodowości włoskiej i położeniu pomiędzy dwoma współubiegającymi się mocarstwami, Austrią i Francją,—jest to narodowość nie mieczana, która żądała własnej wolności, a nie panowania nad obcą narodowością, jak tego chcą Polacy; następnie Włochy, nie chciały wcale wrócić do wieków średnich, lecz dążyły do uorganizowania się jako nowe państwo, które przetętem nie istniało. Zwykle należy przygotowywania ich do wejścia w nowe życie, ich karność polityczną. Nawet teraz, posiadając

znaczną armię i istotną siłę ludową, umięję się powstrzymać, dosyć są karne, aby nie stawiać na kartę zwycięstwa. Potrafili nawet wstrzymać swego bohatera, Garibaldeg, kiedy chciał postawić kwestię w ten niemożliwy sposób. Zrozumieli, że najdłuższym z ich ulubieńców, nie jest jednocześnie najrozsądniejszym i najprzejrzystszym z ich mężów stanu. Spytajcie się Włochów, czy im to przyszło łatwo.

Niech Polacy o tem pomyślą, jeżeli nie stracili jeszcze zupełnie zdolności rozważania zadań politycznych. Jest jeszcze czas po temu, Rosja i Europa zajmują się teraz kwestją polską, a ich zajęcie więcej obiecuje u dzielić niż szkaradny terroryzm, który stał się głównym środkiem działania Polaków, w ich walce z nami. Rosja niedawno potwierdziła konstytucję Finlandii; to razy oświadczyła, że nie chce wytipienia narodowości polskiej; nie odmawia temu co jest słusznego w propozycjach mocarstw, a co uważa jako dalszy ciąg reform, już wprowadzonych do Polski. *Lecz aby Polacy mogli otrzymać większą swobodę, Rosja potrzebuje rękami, iż przesłanie niepokoić prowincje zachodnie i że swoboda nie stanie się w ich rękach bronią naszego niewolnictwa.*

Ameryka.

Nowy-Jork, 4 Lipca. Rząd waszyngtoński ogłosił dwa buletyny generała związkowego Meade o bitwach, które toczyły się 2-go i 3-go b. m. pod Gettysburgiem w Pensylwanii. Pierwszy z tych buletynów dotyczy wypadków z dnia onegdajszego i brzmi jak następuje: „Nieprzyjacieli atakował nas dziś po południu, około 4-ej, a po nadzwyczaj zawziętej walce, największej ze wszystkich w ciągu wojny obecnej, został na wszystkich punktach odparty. Poniesiliśmy wielkie straty w zabitych i ranionych. W liczbie pierwszych znajdujemy się generałowie brygad Paul i Zook, a w liczbie drugich generałowie Sickles, Barlow, Graham i Warren, którzy są lekko ranieni. Zabralismy do niewoli znaczną liczbę nieprzyjaciół”. Drugi buletyn, datowany 3-go b. m., o 8-ej wieczorem, donosi: „Walka wzięła się na nowo dziś rano o świcie, na rozmaitych punktach naszej linii. Nieprzyjacieli nie wyparli nas dotąd bynajmniej z naszych pozycji. Wszystkie wiadomości głoszą jednoznacznie, iż stoi on tu z całą swą armią. Podług zeznań jeńców, korpusty generałów Longstreet i A. P. Hill, mocno wczoraj ucierpiały, a kilku ich generałów poległo. Generał Barksdale został zabity, a ciało jego leży wśród naszych linii. O ile dotąd można było sprawdzić, wzięliśmy do niewoli około 1,600 ludzi; obok tego jest jeszcze pewna liczba jeńców, co do których nie nadesłano mi dotąd wiadomości. Kanonada trwała do 2-ej po południu, poczem nieprzyjacieli atakował dwukrotnie mniej lewe skrzydło i środek, lecz za każdym razem został odparty ze znaczną stratą, pozostawiając w naszym ręku 3,000 swoich. W liczbie jeńców znajdują się generał brygady Armistead i liczni pułkownicy i oficerowie. Nieprzyjacieli pozostawił na pobojowisku bardzo wielu rannych, którzy dostali się w nasze ręce. Straty z naszej strony były znaczne. Generał-major Hancock i generał brygady Gibbons są ranni. Po odparciu ataku, ponieważ zdawało się, że nieprzyjacieli sposobi się do odwrotu, przedsięwzięty został z lewego skrzydła rekonesans, z którego okazało się, że seperatyści zajmują jeszcze w znacznej sile swoje pozycje. Obecnie wszystko jest spokojne. Jazda moja była przez cały dzień na obu skrzydłach nieprzyjaciela nadzwyczaj czynna, niepokoiła go w wielkim powodzeniu i atakowała, jakkolwiek natrafiła na przemagające siły tak piechoty jak i jazdy. Uspokojenie wojska jest dobre”.

Prezydent Lincoln wydał dziś następującą proklamację, datowaną z Waszyngtonu, o 11 1/2 godzinie przed południem: „Prezydent zawiadamia kraj, że wiadomości otrzymane do 3-go b. m., do godziny 10-ej wieczorem, od armji Potomaku, robią tę ostatnią jak największą zaszczyt, ręką sprawię Unji wielkie powodzenie i dają licznym poległym walecznym prawo do powszechnego ubolewania; Panu przeto Najwyższemu, którego wola, a nie nasza, to sprawiła, oddać należy hołd najgłębszej wdzięczności za ten dzień, który wiecznie pozostanie w naszej pamięci”.

Austria.

Wiedeń, 18 Lipca. Minister skarbu p. Plener, tak samo jak niedgdy Juliusz Cezar i Napoleon I, ma widać swoje dni pomyślne, w które przedsiębiorstwa ważne czynności. Tak, budżet na r. 1862 złożony został przez niego w izbie 17-go grudnia 1861, budżet na rok 1863 17 lipca 1862, a obecny budżet na rok 1864, w dniu wczorajszym, a zatem także 17-go lipca. Sam projekt budżetu nie jest jeszcze znany, lecz wiadomą jest już mowa, miana przy tej sposobności przez p. Plenera i obejmująca poniekąd treściwy na ten ważny dokument pogląd. Z mowy tej przeto można dowiedzieć się o programie finansowym ministra skarbu.

Wydatki na 14-tę miesieczną r. 1864 (od 1-go listopada 1863 do 31-go grudnia 1864), obliczone są na 614,613,417 zł. ren. Minister życzy sobie utrzymać wszystkie dotychczasowe podatki i dodatki do nich, oraz sprzedawać w dalszym ciągu dobra rządowe. Na tej podstawie ogół dochodów obliczony został na 564,958,371 zł. ren. Deficyt przeto wynosi 49,655,046 zł. ren., a takowy p. Plener chce uzupełnić przez ustanowienie nowych podatków w wysokości 16 milionów zł. ren. i za pomocą nowej pożyczki 33 1/2 milionów zł. Zgad się okazuje, że nowy budżet nie jest zbyt pomyślny, pomimo bowiem utrzymania wszystkich dotychczasowych podatków i dodatków do nich, oraz ustanowienia nowych podatków, deficyt wynosi jeszcze będzie 33 1/2 miliony zł. ren. Wszelkie oświadczenia, które minister skarbu usiłuje upiększyć cyfrą powyższą, wyglądają jak osłodzona mikstura, a pod tym właśnie względem mowa p. Plenera może być uważana za arcydzieło sztuki. Nie trudno uwierzyć, że przez utrzymanie dotychczasowych podatków podwyższonych, przez sprzedawanie w dalszym ciągu dóbr skarbowych, przez ustanowienie nowych po-

datków i nareszcie przez zaciągnięcie pożyczki 33 1/2 mil. złr., osiągnięta zostanie w budżecie dochodów i wydatków równowaga. Wydatki zwyczajne skarbu wynoszą 512,500,716 zł. ren., a dochody zwyczajne obliczone są na 521,677,096 zł. ren., a zatem przedstawiają przewyżkę 9,176,380 zł. ren. Zdawałoby się przeto, że Austria pod względem finansowym mogłaby zająć pierwsze w Europie miejsce i że p. Plener mógłby służyć p. Gladstonowi za wzór. Lecz na nieszczęście, Austria musi także mieć koniecznie swe wydatki nadzwyczajne, i to w sumie 102,112,701 zł. ren., z których 18,874,003 zł. ren. na administrację cywilną, 21,165,296 zł. ren. na armię i flotę, 52,161,000 zł. ren. na umorzenie długu ukonsolidowanego i bieżącego, i nareszcie 9,912,402 zł. ren. na spłatę forszusów i długów zaciągniętych dla zniszczenia służebności gruntowych. Oprócz powyższej przeto przewyżki 9-u przeszło milionów zł. ren., na pokrycie deficytu pochodzącego z wydatków nadzwyczajnych, mają być jeszcze użyte: podwyższone w roku zeszłym podatki od cukru, stempla i taks, i pieniądze osiągnięte ze sprzedaży dóbr rządowych, co razem wyniesie przeszło 43 miliony zł. ren., nowe podatki w wysokości 16 milionów, i nareszcie pożyczka 33 1/2 milionów zł. ren.

Francja.

Paryż, 16 Lipca. Od dwóch dni panuje wątpliwość co do wiarygodności depeszy amerykańskiej z San-Francisco, która doniosła o wejściu armji francuskiej do stolicy Meksyku. Wątpliwość ta panuje nawet w sferach rządowych. Teraz, kiedy parowiec, który odpłynął z Nowego-Jorku 4-go lipca, przybył już do Liverpool, zdaje się telegraf z San-Francisco nie powiedział prawdy. Podstawą tego mniemania, jest następujący rachunek: Poczta wysłana z miasta Meksyku 6-go czerwca, mogła dojść do Vera-Cruz 11-go. Do przejazdu z tego ostatniego miasta do Hawanny, potrzeba dni pięciu i tyleż czasu na drogę z Hawanny do Nowego-Jorku. Depesze tej poczty zatem doszłyby najdalej 25-go czerwca do Nowego-Jorku, ponieważ pomiędzy nim a Hawanną jest urządzone regularny bieg poczty co pięć dni. Jakim więc sposobem statek, co opuścił Nowy-Jork 4-go lipca, nie przywiózł potwierdzenia wiadomości nadesłanej z Kalifornii? Rozważając, przedstawia się nowa wątpliwość, ponieważ depesza kalifornijska nie mogłaby pochodzić z meksykańskiego źródła. Depesza z Meksyku przez Vera-Cruz, nawet najlepszym statkiem, który przez Aspinwall przepłynąłby na ocean Spokojny, musiałaby iść najmniej 30 dni. Władze francuskie zatem nie wybrałyby tej dłuższej drogi, kiedy przez Hawannę mają ją krótszą o dzień do piętnastu dni. Wprawdzie, konny posłaniec z miasta Meksyku mógłby dostać się do Acapulco w pięć dni, a z Acapulco potrzeba tylko sześciu dni do dostania się do San-Francisco. Lecz trzeba by przebyć Cuernavaca, kraj indjan pintosów i wsiadł na statek pod oczyma Alvaraza, przyjaźniela Juareza, i to wszystko w kraju dotąd okazywającym nieprzychylnie dla francuzów. To wszystko wraz z przypuszczeniami powodów opóźnienia się w przybyciu do Saint-Nazaire pocztowego statku francuskiego, usprawiedliwia wątpliwość.

Dzisiaj tu nadeszły numer *Morning-Post*, organu lorda Palmerstona, silniej od wszystkich dzienników angielskich występuje przeciwko północnym stanom. Z tego wnoszą, że polityka lorda Palmerstona w kwestji amerykańskiej różni się od polityki lorda Russela. Zwolennicy wspólnej interwencji Francji i Anglii do spraw amerykańskich w tym artykule upatrują potwierdzenie wiści o szczególnem porozumieniu się pomiędzy gabinetem paryżkim a lordem Palmerstonem, również jak i oznakę upadku lorda Russela.

Z Madagaskaru nie ma nic nowego. Zapewniają, iż p. Lambert ma jeszcze nadzieję ocalenia mającej się tam założyć kompanij handlowej, ponieważ kilku z ministrów Królowej poprzednio zatwierdziło to zobowiązanie.

Zajęcie dyplomatyczne, wywołane aresztowaniem pięciu rozbójników na statku francuzkim w Genui, sprawiło wiele hałasu. Dzienniki nieprzychylnie Włochom wyszukują go w swym interesie, a dzienniki półurzędowe nadają mu większe niż należy znaczenie. Dobra wiara władz włoskich, nie może być stawiana w wątpliwość. Aresztowanie jest prawne, bo nastąpiło dopiero w skutku upoważnienia konsula francuskiego, który działał z znajomością sprawy, a mianowicie, że aresztowani są włochami, oskarżeniami o zbrodnie wyrażone w kartelu zawartym pomiędzy dwoma państwami. Błędem władz włoskich było zajęcie statku francuskiego bez upoważnienia, i ten błąd byłby taki sam, gdyby statek nie miał przywileju wywiezienia małej bandery wojennej (flamie de guerre), jako pocztowy i dowodzony przez oficerów marynarki francuskiej. Wcale jest niestosowne, że urzędnicy włoscy zajmujący ważne posady, nie posiadają odpowiednich wiadomości, co by uchroniło od takich jak obecne zajść. Margrabia Gualterio jest człowiekiem jak wiadomo uczonym, lecz nie zna prawa morskiego. Wszelako błąd rządu włoskiego, nie jest tak znaczny, żeby Francja potrzebowała przedsięwziąć ostateczne środki, jakie jej doradzają niektóre dzienniki. Rząd włoski przynajmniej do błędu bez złośliwego zamiaru i na tem się skończy. Byłoby bardzo niekorzystnem, gdyby rząd francuzki zamierzał żądać wydania aresztowanych, których znowu wydaćby musiał na żądanie władz włoskich, w wykonaniu kartelu. Zdaje się zatem, że rząd zadowolni się przynajmniej się do winy ze strony gabinetu turyńskiego. W obecnem usposobieniu Włoch, zbyteczne wymagania Francji, nie tylko postawiłoby w przymknieniu gabinetu turyńskiego, ale mogłoby mieć zgubne następstwa dla dalszych stosunków pomiędzy dwoma państwami. Już i tak gabinet turyński potrzebuje całego swego wpływu, całej swej powagi, aby wpoić przekonanie, że zaburzenia panujące we Włoszech z powodu Rzymu, jakkolwiek pierwotne źródło mają w opiece francuzów nad wiekiem

miastem, stanowią także kłopot i dla rządu francuzkiego. Pożądaniem zatem było, aby Francja, przez zbyteczną drażliwość, bez której tak potężne państwo może się obejść, nie przyczyniła trudności gabinetowi turyńskiemu, powiększając rozdrażnienie we Włoszech.

Krzężą dziś pogłoska, że w skutku śmierci księcia Hamiltona, małżonka księżniczki badenkiej, Cesarz przybył w nocy do Saint-Cloud, gdzie Cesarzowa przywiozła dostojną księżnę Marię, wraz z jej dziećmi. Nie wiadomo wszakże o ile ta pogłoska jest prawdziwa.

P. Rouher powróci z Karlsbadu około 27-go b. m., poczem dopiero p. Billault wyjedzie na bardzo krótko do Bretanii.

Włoscy.

Turyń, 13 Lipca. Aresztowanie pięciu rozbójników w porcie genueskim, sprawiło tu pewne wrażenie, ponieważ mogło się stać powodem do zajęcia dyplomatycznego z Francją. Według wiadomości z najlepszych źródeł, aresztowanie to odbyło się w następujący sposób:

Prezydent genueski, p. Gualterio, uwiadomiony, że na statku *Aunis* znajduje się pięciu rozbójników, wysłał dla ich aresztowania urzędnika kwestury wraz z żandarmami. Oficer, który dowodził statkiem w zastępstwie kapitana znajdującego się na ladzie, odmówił wydania żądanych osób bez rozkazu konsula francuskiego. Urzędnik cofnął się i złożył raport kwestorowi (prefektowi policji), który osobiście udał się do konsula francuskiego. Ten ostatni wysłał na statek swego sekretarza z poleceniem, aby nie opierano się aresztowaniu. Kapitan, który tymczasem wrócił z łądu na pokład, oświadczył, że z powodu rozkazu konsula, nie będzie się temu opierał, poczem pięciu rozbójników zaprowadził do więzienia. Teraz powiadają, że p. Sartiges zganił postępowanie konsula, który przekroczył swe atrybucje. Sprawa ta dała powód do narad i układów pomiędzy gabinetem i ambasadą francuzką, lecz spodziewają się, że wkrótce będzie ukończona.

W istocie nie ulega wątpliwości, że aresztowani podlegali ekstradycji na zasadzie kartelu, ponieważ są seignami za zbrodnie zwykłe. Dwoch z nich było na galercach za panowania Ferdynanda II. Te względy skłoniły konsula francuskiego w Genui; wiedział bowiem, że Francja pomaga teraz Włochom do wytipienia rozbójnictwa; władze francuzkie w Rzymie aresztowały kilku rozbójników. Konsul sądził, iż działa zgodnie z polityką swego rządu, a w każdym razie wiedział, że aresztowani nie zasługują na żadne względy.

Jednakże należy przyznać i przyznają tu rzeczywiście, że p. Gualterio z zębunym pospiechem, przekroczył miarę, szczególniejsze posyłając policję na statek francuzki, bez poprzedniego porozumienia się z konsulem francuzkim. *Aunis* jest parowcem pocztowym *Messageries imperiales*, a jako taki ma niektóre przywileje statków wojennych. Dla tego urzędnika kwestury wstrzymał pierwszy opór zastępcy kapitana, czuł bowiem sam wątpliwość tej kwestji. Rząd włoski nie ma interesu zmniejszać przywilejów flagi. Włochy, jako państwo morskie drugiego rzędu, powinny pragnąć i pragną w istocie utrwalenia najkorzystniejszych zasad dla słabszych, w przedmiocie prawa morskiego. Mają także parowce pocztowe, których liczba się wzmacnia i które będą korzystać z przywilejów uświęconych prawem narodów. Dla tego gabinet chętnie uzna nieregularność postępowania margrabiego Gualterio.

Co do aresztowanych, nie nie mogą zyskać na zmianie formalności. Może konsul francuzki nie miał prawa ich wydać i wkroczył w atrybucje prefekta Marsylii, którego obowiązkiem było dopełnić aresztowania na żądanie władz włoskich, lecz ponieważ oskarżenia są o zwykłe zbrodnie, zawsze będą sądzić przez trybunały włoskie. Zdaje się przeto, że Francja nie będzie wymagała ich wydania.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Paryż, 18 Lipca. Czytamy w dzisiejszym *Monitorze*: Cesarz otrzymał depeszę następującą: *Oficer służbowy Cesarza w misji do Jego Cesarskiej Mości.* Najjaśniejszy Paniel w dniu 31 maja r. b. b. prezydent Juarez, za zbliżeniem się dwójki jeń. Bazaine, obowiązując się aby nie został ujętym, ratował się spieszną ucieczką z małym oddziałem wojska, w kierunku miasta San Luis de Potosi. Jen. Bazaine zajął miasto, do którego generał głównie dowodzący przybył d. 10 czerwca, na czele armji i w towarzystwie ministra reprezentanta Francji oraz jen. Almonce. Zapadł był niezmierny. Pochód ten zwycięzki w pośród 200-tysięcznej ludności, przy okrzykach *Niech żyje Cesarz!* *niech żyje Cesarzowi!* *niech żyje interwencji francuskiej!* — sprawił wielkie wrażenie w całym kraju. Połeciono morderczych Waszej Cesarskiej Mości! 1) pięć sztandarów i trzynastę chorągiewek zabranych wojskom nieprzyjacielskim podczas szturm na miasto Saint-Xavier i w bitwie pod San Pablo del Monte; 2) klucze srebrne miasta Meksyku; są one ofiarowane Waszej Cesarskiej Mości przez władze municypalne tegoż miasta; 3) list generała głównie dowodzącego; — Cesarzewiczowi, małą armatę złobkową z lawetą i z ładunkami na 30 wystrzałów. Działo to wzięte w Puebla, ofiarowane zostało Cesarzewiczowi przez armję meksykańską.

Bombay, 24 Czerwca. Porta zabroniła wywozu koni perskich z Bassorah. Szach perski żąda wydania miasta Gwadel, krainę powiatu linii telegraficznych indyjskich, nad wybrzeżem Mekran, które było dotychczas w posiadaniu sultana Moskatu.

London, 17 Lipca. Na posiedzeniu izby wyższej, lord Normanby zapowiedział, że zwróci uwagę izby na ostatnie powstanie wojskowe, jakie miało miejsce w Atenach. Następnie interpelował on, czy rząd otrzymał wiadomość, że poselstwo angielskie w tej stolicy odpowiedziało odmownie na wezwanie jenerałów, którzy żądali jego opieki. Hr. Russell oświadczył, że fakt ten całkiem mu jest nieznan.

London, 18 Lipca. Na posiedzeniu izby niższej, p. Grant-Buff żądał zakomunikowania dokumentów dotyczących sprawy protestantów hiszpańskich. P. Bowyer występował w obronie rządu hiszpańskiego.

Marsylja, 18 Lipca. Listy z Neapolu z dnia 15 b. m. donoszą, że proces naczelnika bandy Cavaleante, rozpoczął się przed sądami przysięgłych. Czekano na przybycie 5 rozbójników aresztowanych w Genui. — Listy z Sycylii donoszą o rzadkiem i ciekawym zjawisku. Etna wyrzuciła kłęby czarnego dymu; zdaje się, że wybuch tego wulkanu wkrótce nastąpi.

Nowy-Jork 6 Lipca. Bitwa pod Gettysburg nie była ponowiona. Meade zajmuje Gettysburg. Związkowi zabrali znaczną ilość jeńców, broni i sztandarów. Związkowym ubył z szeregów 20,000 ludzi, a skonfederowanym 30,000.

Nowy-Jork 7 Lipca. Zapewniają, że wojska generała Lee cofają się ku Wirginji, i że skonfederowanym zabrano 15,000 jeńców, most pontonowy w Williamsport, broniący przez jazę nie został zniszczony. Potomak przybrał sześć stóp nad punkt brodu. Lincoln odmówił żądaniu wyprzedzenta stanów skonfederowanych, który chciał przybyć do Waszyngtonu dla udzielenia ważnej wiadomości, oświadczając, iż ostateczna jest droga zwykła za pomocą odeszwy.

Nowy-Jork 7 Lipca (po południu). Z urzędowych źródeł donoszą, że Vicksburg poddał się związkowym bezwarunkowo.

Nowy-Jork 8 Lipca. Lee znajduje się nad Potomakiem pomiędzy Harpers Ferry i Williamsport i przeprawa bagażu przez rzekę. Potomak tak wezbrał, że niepodobna zurzucić mostów pontonowych. Prawdopodobnie generał Lee wyda bitwę pomiędzy Hagerstown i Potomakiem. Armja jen. Meade postępuje tak szybko jak tylko na to pozwala stan dróg.

Nowy-Jork 9 Lipca. Kawalerja Bulforda i Kilpatricka posunęła się do Williamsport, gdzie spotkała skonfederowanych. Związkowi zmuszeni zostali cofnąć się, straciwszy dwa działą; atak generała French na Williamsport został odparty.

Flensburg, 18 Lipca. Thomsen-Oldensworth, Hansen-Grumby i Claussen wysłuszyli w deklaracji powody, które skłoniły 24-ch deputowanych do złożenia mandatu. Koniec tej deklaracji brzmi jak następuje: „Wśród takich okoliczności, wszyscy uznali za niezgodne z ich sumieniem wchodzić w jakikolwiek dalsze układy i w ten sposób dopomódz do przeprowadzenia zasad, przystosowaniu których, reprezentacja krajowa pozbawionaby została wszelkiej prawnej podstawy i zesłaby do czczego żartu; a ponieważ żadne oświadczenia ani protesta nie zostały przez komisarzy królewskich uwzględnione, złożenie mandatów było jedynym sposobem zagwarantowania praw reprezentacji krajowej jak i samego kraju.”

Paryż, 19 Lipca. *Monitor* ogłasza raport marszałka Foreya o zdobyciu Meksyku i notę dotyczącą aresztowania pięciu pasażerów na pokładzie francuskiego statku pocztowego *Aunis* w porcie Genui. Dziennik ten oświadcza, iż ubolewać należy z powodu podobnego wypadku, żąda naprawienia złego i wyrzucania nadzieje, że gorliwość rządu włoskiego w zadosyuczynieniu, odpowie przyjaźnielskiemu umiarkowaniu reklamacji francuzkiej.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Wczoraj przed południem niebo było na pół pogodne, po południu pochmurne. Średnia temperatura dnia jest 13 1/2, — największe ciepło po południu 15 1/2, — najmniejsze w nocy 6 1/2 stopni Réaumur. Średnia wysokość barometru jest 747,42 milimetrów. Wiatr panował mierny południowo-zachodni, wczorajem słaby południowy. Elektryczność 16 stopni. Na słońcu jedna wielka plama. Księżyc na Równiku o godzinie 3-ej w wieczór.

— W dniu wczorajszym starozakonny Szmul Abramowicz, lat 17 wieku licejczy, z miasta Sokolowa, powiatu Siedleckiego, do Warszawy przybył, — przechodząc ulicą Franciszką, tknięty został apopleksją, — po udzieleniu mu natychmiast pomocy lekarskiej, odwieziony do szpitala starozakonnych, tamże życie zakończył.

— Michał Borkowski, lat 14 licejczy, pastuch ze wsi Kwaśna, pow. Mławskiego, dnia 4 Czerwca r. b. wszedłszy na drzewo dla wybrania ptaków z gniazda, skutkiem załamania się gałęzi spadł w rzekę pod temże drzewem płynącą i utonął. Zwłoki jego dopiero w kilka dni zostały wynalezione.

— Sześcioletni Teofil Nasilowski, syn karbowego, ze wsi i gminy Wyszok, pow. Siedleckiego, przechodząc przez most na rzece Liwiec, przez nieostrożność wpadł w wodę i utonął.

— We wsi i gminie Rygałówka, pow. Augustowskim, jak wnoszą, skutkiem złego stanu komina, dnia 8 Czerwca r. b. wszczął się pożar, który zniszczył dom mieszkalny, ubezpieczony na rs. 560 i rozmaite ruchomości wartyjane 1,000 rs.

— *Wiadomości statystyczno-gospodarcze o miastach gubernji Wołyńskiej w roku 1862. Zaslawa.* Miasto powiatowe prywatne nad r. Horyniem, o 233 w. od stolicy gubernji. Mieszkańców w niem 4,152 meż, i tyleż kobiet, razem płeć obojętą 8,304; w tej liczbie: szlachty 392, duchowieństwa różnych wyznań 53, obywateli poczesnych 22, kupców 630, mieszczan i cechowych 5,025, włościan 1,640, osób stanu wojskowego 484, poddanych cudzoziemskich 25 a nie należących do kategorii wyżej wymienionych 33. Obywateli wpisanych do ludności miejskiej 3,770 m. i 4,571 k., razem 8,341 dusz płeć obojętą; osób posiadających w mieście domy i inne nieruchomości 567. — Handel Zaslawa ogranicza się na przedmiotach koniecznej potrzeby. Kapitałów kupieckich w 1862 r. zadeklarowano w 3-ej gildji 37; większą część kupców handluje w mieście; obcy kupiec 1. Magazynów w mieście 10, sklepików 176, a innych zakładów handlo-

wych 57. Jarmarków bywa 12 jednodniowych, ale nie dorównują one częstokroć targom tygodniowym. Rzemieślników w Zaslawiu ogółem 351, w tej liczbie majstrów 249; wyroby ich zbývane są na miejsc. Fabryk i zakładów fabrycznych 6, w tej liczbie 1 hamernia i 1 fabryka tabaczna, których produkcja wynosi — pierwszej do 4,000 rs., a drugiej do 11,000 rs. rocznie. Wszelkie ich wyroby sprzedawane bywają w mieście. Wielu mieszkańców Zaslawa wydala się na zarobek; a większa część wpisanych do miasta włościan zajmuje się rolnictwem. — Dochody i wydatki miejskie w r. 1862 obliczono na 2,120 rs. 64 1/2 k.

Kowel. Miasto powiatowe nad r. Turją, przy szosie kijowsko-brzeskiej, o 314 wiorst odległe od miasta gubernjalnego; dotyka do niego wieś prywatna Jurydyka. Mieszkańców w Kowlu 1,978 płeć żeńską i 1,914 meżkłą; razem 3,892; w tej liczbie: szlachty 357, duchowieństwa wyznań rozmaitych 22, kupców 189, mieszczan i cechowych 2,875; włościan 25, osób stanu wojskowego 390, a nie należących do kategorii powyżej wymienionych 34. — Obywateli wpisanych do ludności miejskiej 1,478 meż. i 1,618 kob., razem 3,096 płeć obojętą; osób posiadających w mieście domy i inne nieruchomości 172. — Handel Kowla ogranicza się na przedmiotach miejscowej potrzeby oraz niewielkiej sprzedaży soli i żelaza. Kapitałów kupieckich zadeklarowano w 1862 r. w 3 gildji 18, a wszyscy kupcy, równie jak jeden obcy, handel prowadzą w mieście. — Sklepowi i magazynom w Kowlu jest 19; kramów dla sprzedaży drobiazgów 99, a innych zakładów handlowych 17. — Jarmarków bywa 10, a obroty ich w ogóle dochodzą do 20,000 rs. Targi bywają dwa razy na tydzień — Rzemieślników w Kowlu liczą 342, w tej liczbie 178 majstrów; wyroby ich (na 4,000 rs. rocznie) sprzedawane są w mieście i okolicy. Fabryk w mieście: 6 garbarń (produkujących na rok 6,000 rs.), cegielni 3 (na 10,000 rs.) i 1 browar (produkujący piwa za 2,000 rs.). — Mieszkańców wielu wydala się za zarobkiem, a niektórzy trudnią się rolnictwem. Dochody i wydatki wynosiły w 1862 r. około 2,829 rs. Miasto posiada 473 des. 2,323 sz. gruntu, w liczbie której 269 des. 825 sz., pod sadzabami, a 49 d. 160 sz. w użytkowaniu wsi Jurydyki. Oświetlane bywa 30 latarniami. — Kosztem miasta utrzymywany jest szpital.

— Dnia 14-go b. m. otwarte zostały w Hamburgu posiedzenia kongresu weterynarzy, mających naradzać się głównie nad środkami zaradczymi przeciw zarazie na bydło. Na kongresie tym reprezentowane są nie tylko państwa niemieckie, lecz także Rosja, Anglia, Szwecja z Norwegją, Danja, Szwajcaria i t. d.

— Niejaki p. Mawby zwiędził południowo-wschodnie okolice Afryki, mianowicie Natal i Kafferję; zabawił on tam, jak również w sąsiedniej rzeczywospolitej holenderskiej, całych ośm miesięcy, ciągle podróżując. Mawby zaproszony był między innemi przez Nhemiego Moschesch, naczelnika plemienia basutos. Plemię to ma ciągle u siebie niesnaski, lecz z europejczykami obchodzi się z wielką uprzejmością. W południowej części prowincji Natal, Mawby znalazł niezbyt pocieszający stan rzeczy. Jest tam wielu ludzi pochodzących z małżeństw mieszanych europejczyków z miejscowymi mieszkańcami i mających jak najgorszą sławę. W ogóle Natal i Kafferja są stekiem wszelkiego rodzaju złoczynców i włóczęgów, a kar dla przestępców nie ma tam żadnych. Południowa część kraju Noman i Kafferji jest nadzwyczaj przydatna do rolnictwa. Kraj zaś Amaponda, znajdujący się w górze rzek Umata i Baschi, jakkolwiek nie jest dość wyniesiony nad poziom morza, przydatny jest atoli do hodowli owiec.

— Pomnik Schwarzenberga, którego wykonanie powierzono zostało rzeźbiarzowi drezdeńskiemu, profesorowi Hähnel, o wiele w ciągu bieżącego lata postąpi. Model pomoćnicy został już wykonany z wielką dokładnością. Przedstawia on wozu w mundurze feldmarszałkowskim, w kapeluszu na głowie, po skończonej walce; wódz chowa miecz do pochwy. Koń wyobrażony jak gdyby szedł stepo. Model odnacza się szlachetną i pełną powagi postawą; sprawia on na widzu wrażenie pracy artystycznej, w której wyraz spokoju przyszedł w pomoc sztuce monumentalnej. Obecnie artysta przystąpi do wykonania tego modelu w wielkich rozmiarach. Pomnik ten odlany zostanie w Wiedniu, w zakładzie rzeźbiarza barona Fernkorna.

W pracowni tegoż prof. Hähnela, p. Kundmann, artysta wiedeński, zajęty jest od trzech lat wykonaniem grupy w naturalnej wielkości, przedstawiającej „Miłosiernego samarytana”. Praca ta jest już ukończona i budzi podziw drezdeńskich znawców sztuki. Grupa ta przysłana będzie przyszłej wiosny na wiedeńską wystawę akademicką.

— Czasopismo francuzkie *Credit minier* podaje następujące ciekawe szczegóły o dobytaniu złota w Indjach Wschodnich i okolicznych krajach: Obecnie nie dobytwa się złoto na wielką skalę w zachodniej części Azji; Arabia, Persja, Indostan nie zawierają znacznych jego zasobów, pomimo zapewnienia dawniejszych pisarzy, którzy przytaczali Ganges jako rzekę złotem płynącą. Indostan przynajmniej, nie zdaje się posiadać żadnych znaczniejszych żył, szczególniejsze w najbliższych prowincjach, jak Misorze, Nizanie i Bengali. Kraje te, na których spekulacja angielska pokładała wielkie nadzieje, wcale im nie odpowiedziały; lecz wielką część strumienia w cesarstwie Birmańskim unosi złoty piasek; tam też użycie złota jest upowszechnione i pokryte nim są pagody. Głównie z rzeki Cittaun około Rangoon, i rzeki Yago, równie jak i z strumienia powyżej Proom dobytwa się w obfitości złotodajne piaski. Prawie wszystkie rzeki na stoczności zachodniej, a między innemi Frandy, na północ Awo, także ich dostarczają. Prawdopodobnie pasmo gór Lano-Lace, oddzielające Birmanję od Bengalu, zawiera kopalnie złota, lecz podatkilikierby nałożono na stale zakłady, a które zaraz król wraz z dworem chcieliby ograniczyć, odstąpiły dotąd od podobnych przedsięwzięć. Jednakże spożyżcie złota w Cesarstwie jest nadzwyczajne; obfitość bransolet, pierścieni, kolczyków i innych ozdób jest

ogromną; lecz najwięcej złota wychodzi na złocenie gmachów publicznych, a szczególnie pałaców. Złoto dobywane z przemysłowych piasków nie wystarcza na to i sprowadzają go z półwyspu Malackiego. Złoto uważane jest w kraju za Gangesem za rzecz szacowną, że wszystkie klasy społeczeństwa marzą o kamieniu filozoficznym. Wiele osób rujnuje się na doświadczenia i pozwala wyzyskiwać się, nie mającym z tego korzystać oszustom.

Półwysp począwszy od Martabanu, aż do Singapuru zawiera liczne napływowe złotodajne placery, dosyć nawet bogate. Szczególniej wiele znajduje się takowych kolo cieśniny Malackiej.

Wielka sąsiednia wyspa Sumatra, która ma podobny kierunek jak półwysp i razem z nim tworzy cieśninę, obfituje w złoto. W królestwie Achen znajdują go w żyłach na spadziści górze, a na całym wybrzeżu południowym, wody osadzają go w wąwozach. Głównie trzy góry znane są ze swego bogactwa, to jest dwie góry Parcelor i szczyt Ophir, skąd niby Salomon miał sprowadzać bogactwa do świątyni. Benkolan, naprzeciwko tego wyspy słynnej z ołowiu, dostarcza także znaczną ilość złota.

Nie zbyt daleko od Bankoku w królestwie Siamskim, w miejscu zwanym Matabong, od niepamiętnych czasów dobywają złoto w znacznej ilości. Oddawna uważano, że bożkowie siamscy byli okryci grubą blachą złota, że niektóre naczyń gospodarskie grubo były tam wyłazane, a mieszkańcy posiadali nieraz piękne samorodne kawałki złota. Należnie w 1850 r. John Campbell, górnik kalifornijski, otrzymał pozwolenie od króla zwiedzenia kraju, i z czterema amerykańskimi osiadł w Matabong, gdzie zaczął dobywać złoto, a miejsce to na pamiątkę Kalifornii nazwał Sonora.

Wszystkie wyspy Sundzkie zawierają ten szlachetny metal: Jawa, Surabaja, Madura, Baly, Lambeck i inne, aż do Flores, która opiera się prawie o prostopadłą do nich wszystkich wyspę Timor.

Płynąc koło Timoru ku północy, na lewo widać oddzielny w kształcie głowy cukru wulkan, pośród morza, z którego wybuchający ogień służy za naturalną latarnię morską dla żeglarzy, a który nazywa się Gunung Assy (góra ogniowa). Na wschód leży archipelag wysp Celebes, zawierający rude złota szczególnie w Gorontalo. Wyspy Filipińskie na których zabito Magelana, wyspy Mandanau, Zebu także dostarczają złoto.

Na Mandanau, Sybuan, Payan, Leyte, Dinagat, znajduje się w kształcie drobnych blaszek i ziarenek. W Cannabat w prowincji Caraga znaleziono odłam wagi 5 uncji (143 gramów), w 1840 r. znaleziono w tej prowincji kawał wagi 42 funtów 12 uncji.

Sposób w jaki Igorotowie na w. Filipińskich dobywają złoto z rudy, znamionuje dosyć znaczne rozwinięcie umysłowe; poszukują oni rudy za pomocą dwóch młynskich kamieni, rzucając w naczynie napelnione wodą, osadzają złoto, a następnie topią go w małych muszlach. Przemysłownie złoto są tam bardzo liczne. W Mandanau i w Luzon w prowincji Caramine najwięcej dobywają złota. Prawdziwe żyły znajdują się w Mindanau, Pig-Julagan w prowincji Miramis i w Canihon, Cannabat, Bihutan i Motas w prowincji Caraga.

Jednakże wszędzie, otrzymywanie złota nie jest dokładne. Na wyspie Sumatrze krajowcy poszukują i wyrabiają piasek złoty. Holendrzy kilkakrotnie próbowali otworzyć odpowiednie zakłady, lecz zgnębienie dla zdrowia robotników klimat, zmusił ich do porzucenia tego zamiaru.

Szkół dla uliczników w Anglii. (Ragged-Schools). Towarzystwo mające na celu zakładanie szkół dla biednych chłopców, a właściwie dla uliczników, obchodziło przed niedawnym czasem dziesiętną rocznicę swego założenia. Z sprawozdania odczytanego na tym zebraniu okazuje się, że towarzystwo to ma pod swym zawiadywaniem 180 szkół niedzielnych z 23,360 uczniami; 199 szkół dziennych z 17,970 uczniami, oraz 205 szkół, w których nauka odbywa się raz na tydzień, z 8,420 uczniami. Liczba uczniów zajmujących się rzemiosłami, dochodzi do 2,850; liczba nauczycieli wykładowych bezplatnie naukę — 2,700; płatnych zaś jest 360 nauczycieli i 460 monitorów. Towarzystwo ma przy swych szkołach 66 bibliotek, w których znajduje się przeszło 10,000 tomów. Osm oddziałów towarzystwa tak zwanych „czyszczeni butów” (shoeblack society) składa 372 chłopców, którzy w roku zeszłym zarobili do 6,122 funt. szter. Oddział centralny utrzymuje sam siebie, a oprócz tego daje przytułek dzieciom niemającym schronienia, co znacznie zwiększa jego wydatki. Tak zwana brygada galganiarska (rag brigade) w ciągu dziesięciu miesięcy zebrała i sprzedała 39 tonn papieru, 14 tonn galganów, 8 tonn kości, oraz 21 tonn kawałków kobierców sukna, sznurków i t. p. Zarobki tego rodzaju podają brygadzie sposobność utrzymywania się bez obecności pomocy. Przy towarzystwie pomienionym znajduje się 88 kas oszczędności (penny banks), w których 30,000 składających złożyło sumę 1,510 f. szter., i 63 kluby dla zaopatrywania biednych w odzież. Zebrana w tych klubach kwota dochodzi do 900 f. szter. Dochód 172 szkół i ochrony wynosił w roku przeszłym 29,360 f. szter., ale wydatki znacznie przewyższają tę sumę, tak iż 69 szkół mają dług około 2,160 funt. szter. Przyczyną tego jest niedza panująca w Lancashire, a następnie konieczność udzielania szkółom i uczniom towarzystwa wsparcia na większą skalę aniżeli zwykle.

Z ukończonego niedawno spisu mieszkańców Florencji, okazuje się, że ludność tego miasta nie tylko nie wzrasta, ale od trzech lat ciągle się zmniejsza. Jest to fakt dowiedziony. Jednakże patrząc na miasto można by o tem powątpiewać. Tak, w czerwcu, pomimo zbliżania się pory upałów, Florencja była niesłychanie ożywiona. Wszędzie budowano, rozszerzano ulice, przebijano nowe, a wspaniałe plany bliskie były przenieśnięcia. Dotąd wszakże, pomimo takiego budowania, się dawał się uczuć brak mieszkań. Ten brak, przy ograniczonej liczbie mieszkańców i znacznym zmniejszeniu obrotów han-

dlowych, w części tłumaczy się powiększeniem ludności niestajęcej cudzoziemców, co ciągle wymaga otwierania nowych hotelów, a w części przez znaczną liczbę oficerów żałogi. Właściciele hotelów, powozów do najęcia i kawiarni, robią doskonale interes, kiedy inne zawody uskarżają się. Należałoby sądzić, że teatr stanowi dawną „Arenę Goldoni”, który nigdy nie miał wielkiej wziętości i znajduje się zbyt na uboczu. Dają tam dwa przedstawienia dziennie. W czerwcu wszakże z powodu upałów, wszystkie te teatry mało były uczęszczane.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

Bulgarowie, zostający od 400 lat pod jarzmem tureckim, zaczynają budzić się do nowego życia umysłowego. Literatura bulgarska, jak wiadomo, jest bardzo bogata, lecz w języku nowo-bulgarskim nie zbyt wiele dotąd napisano; zważywszy atoli okoliczności, wśród których bulgarowie znajdują się, oraz nie dawne ich przebudzenie się, i ta odrobina wiele na przyszłość rokuję. W języku nowo-bulgarskim zaczęto pisać dopiero przed 35-u laty, a najwięcej wyszło w tej mowie dzieł historycznych, filologicznych i filozoficznych. W szkołach bulgarskich, gdzie nie dawno jeszcze używano prawie wyłącznie dzieł greckich, uczą obecnie z samych tylko dzieł bulgarskich. Dość też wychodzi dzieł ludowych w tym języku. Szkoły narodowe, które zaczęto zakładać przed 25-u laty na wzór niższych gimnazjów i szkół elementarnych, znajdują się obecnie w całym kraju bulgarskim. Czasopismów bulgarskich wychodzi teraz dziewięć, mianowicie: 4 polityczne, 2 beletrystyczne, 2 naukowe i 1 poświęcone wiadomościom handlowym. Czasopisma te są: *Dunawski lebed*, wychodzący w Białogrodzie serbskim, pod redakcją G. S. Rakowskiego; *Balgarije*, w Konstantynopolu, redaktor Cankow; *Carigradski wiestnik*, pod redakcją Aleksandra Egzarcha; *Sowietnik*, pod redakcją Dra Stojanowa; *Chomakowa*; *Luboslawno spisanje*, w Smirnie; *Balgarskie kniżici*, w Konstantynopolu, redaktor Stojanow; *Bratki trudni*, czasopismo wydawane w Moskwie przez bulgarów, uczęszczających na tamtejszy uniwersytet; *Balgarska peclia*, w Braiowie, pod redakcją Waklidowa; *Zurnal za trgovia* i t. d., w Filipopolu, redaktor Dr. J. Bogorow.

El-Libanon. Od Marca roku bieżącego zaczęła wychodzić w Jerozolimie nowa miesięczna gazeta w języku żydowskim, pod tytułem: „Liban” z dodatkami literackimi „Kwod-Libanon” (Sława Libanu). Wnosząc z pierwszych numerów, które nam się dostały do rąk, ta gazeta palestyńska nie dorównywa bynajmniej gazetom europejskim „Hakarnel” i „Hamelie”, wydawanym w Rosji, tak pod względem dążności jako i języka, który nie zupełnie jest czystym. Może ona być zajmująca dla Izraelitów europejskich jedynie z powodu wiadomości z oddalonej dawnej ich ojczyzny, co także ma swe znaczenie.

Z nowości literatury niemieckiej, następujące zasługują na uwagę: Dr. Liebieh, radca sądu kryminalnego w księstwie Reuss, zostając z urzędu w styczności z cyganami, napisał o tem plemieniu i o jego języku obszerną monografię, którą wydał w Brockhaus w Lipsku. — Ruch umysłowy, skierowany obecnie do polepszenia stanu klasy robotniczej, zachęcił i panią Fanny Lewald do pisania w tej kwestji; listy jej, zamieszczone poprzednio w znacznej części w *National-Zeitung*, pod tytułem: *Osterbriefe*, wyszły obecnie w osobnej książce i zwracają na się uwagę nie tylko w Prusach, lecz i w innych krajach niemieckich. — Carus z Dreznia, znany ze swych studiów nad Goethem, wydał obecnie nową książkę o tym poecie; autor wyjaśnia znaczenie Goethego i zaznacza publiczność o 15-u dotąd niewydanymi przypowieściami poety. — Wiadomości zeszłego półrocza wyszły w Niemczech aż cztery dzieła o Dantem; z tych czwarte obejmują studia nad tym poetą, znalezione pomiędzy papierami po zmarłym stronniku filozofji Hegla, C. F. Goeschel'u. — Arnold Ruge wydał w przekładzie niemieckim dzieło o ciemniarstwie malarza F. Garrido, pod tytułem: „Terazniejsza Hiszpanja i rozwój jej umysłowy w XIX wieku”. Dzieło to wyszło przed rokiem w języku hiszpańskim, lecz nie całe, a następnie w języku francuskim w całości. — Znany uczoney Dollinger z Monachium wydaje pracę przygotowaną do wielkiego dzieła, mającego obejmować dzieje Papieżów; praca ta nosi tytuł: *Die Papstfablen des Mittelalters*. — Studja profesora holenderskiego Karstena nad Horacym przełożone zostały na język niemiecki, przez profesora na uniwersytecie praskim p. Schwacha; praca ta znalazła wielkie w Holandji powodzenie, tak iż w ciągu roku wszystkie jej egzemplarze zostały rozkupione. — Dr. M. Cantor wydał dzieło matematyki w nowej formie, pod tytułem: *Mathematische Beiträge zum Culturleben der Völker*. — Karol Vogt wydał obecnie w języku niemieckim swe „Prelekcje o człowieku, jego stanowisku wśród stworzeń i w stosunku do dziejów ziemi”; prelekcje te, z nowego stanowiska nauk przyrodzonych, pomieniony uczoney miewał kolejno w Neuenburgu, Genewie i w innych miastach.

Tom trzeci dzieł powstających handlu całego świata (*Allgemeine Geschichte des Welthandels*), przez prof. Ad. Beer'a, oddany już został do druku i wjdzie w końcu października. Tom ten, noszący osobny tytuł, *Geschichte und Statistik des Handels im XIX Jahrhundert*, oparty został na studiach autora nad samymi źródłami.

Dnia 12 lipca r. b., zakończył życie w Wersalu p. Delécluze, dziennikarz paryżski, w 82 roku wieku. Stefan Jan Delécluze, urodził się w Paryżu i naprzód poświęcał się malarstwu uczęszczając do pracowni Davida, a nawet doszedł do tej doskonałości, że w 1808 r. otrzymał złoty medal za obraz przedstawiający Andromachę. Pomimo tego powodzenia, poświęcił się wyłącznie literaturze i naprzód pisał krytyki o sztukach pięknych w dzienniku *Lyceé français*, potem przeszedł do *Monitors* a następnie do *Journal des Débats*, gdzie od trzydziestu przeszło lat pisał sprawozdania o sztukach pięknych. P. Delécluze pisał we wszystkich prawie gałęziach literatury. Tak pisał romanse i powieści, które w 1843 r. powtórnie wyszły pod ogólnym tytułem: *Romans, contes et nouvelles*; w *Roland, ou la chevalerie* oskarżał czasy rycerskie o wprowadzenie do obyczajów zalotnictwa i pojedynku. Co do Włoch przełożył Dantego *la Vie nouvelle*, podał obraz historyczny sześciu ostatnich wieków, pod tytułem: *Florence et ses vicissitudes*; obok tego wydał dzieła: *Vatican*; *Gregoire VII, Saint François d'Assise* i *Saint Thomas d'Aquin* (2 tomy). Najważniejszą jego dziełem zajmującym się sztukami pięknymi, jest *Louis David, son école et son temps*. Wiele swych prac wydał razem pod ogólnym napisem: *Souvenirs littéraires*.

Wydawanego przez H. Schulthessa *Europäische Geschichtskalender*, wyszedł rocznik trzeci, obejmujący 1862 r. Książka ta jest daleko obszerniejsza od dwóch poprzedzających roczników. Podział materji o tyle uległ zmianie, że Austria, ze wszystkimi swymi krajami koronnymi, tak niemieckimi jak i nie należącymi do związku, wcielona została do oddziału pod napisem: *Deutschland und die deutschen Grossmächte*. Książka ta obejmuje teraz sześć oddziałów: kronikę najważniejszych wypadków w systemie państw europejskich; Niemcy i t. d.; Poza niemieckie kraje; Przegląd trziesięciu wypadków zaszłych w r. 1862; Ruch kursów giełdowych w tymże roku, i Spis rzeczy.

JURISPRUDENCJA.

Z Kodeksu Cywilnego.

Czy można wyzwać rozwiązanie umowy z wzajemnego zezwolenia, gdy każda strona żąda rozwiązania jej z winy drugiej strony?

W razie, gdy obiedwie strony żądają rozwiązania umowy, ale każda z nich winę drugiej zarzuca, Sady częstokroć, chociaż winą żadnej ze stron nie jest wykazana, rozwiązują ją przeciw umowie z wzajemnego jakoby zezwolenia.

Senat mając sobie spór podobny przedstawiony, zgodnie z wnioskami uznał: że takie wyrokowanie przeciwne jest prawu.

Gdzie bowiem zachodzi wzajemne zezwolenie stron, tam nie potrzeba udawać się do Sądu, każda umowa, jak powstaje przez zobowiązanie zezwolenie, tak też przez zgodzenie się na rozwiązanie, ustaje. Lecz jeżeli każda ze stron nie dla tego żąda rozwiązania, że nie chce dalej w stosunku jaki wiąże pozostać, a dla tego jedynie, że druga umowie uchyliła, jeżeli występuje na zasadzie art. 1184 K. C. — Sady muszą rozpoznawać, czy i z czyjej strony winą zachodzi; bo od uznania winy ważne dalsze zależą następstwa. Jeżeli zaś winą żadnej ze stron nie była wykryta, sady winny odrzucić ich żądanie o rozwiązanie, bo wówczas umowa stoi w swej mocy, dopóki na jej rozwiązanie nie zezwoli; uzupełniać zaś tak wzajemnego zezwolenia, sady nie są władne i jak przyznania w myśl art. 1356 Kod. Cyw. dzielić nie mogą, tak nie mogą podzielić żądania o rozwiązanie z winy drugiej strony i nie uznając winy rozwiązania postanowić, — dla tego też Senat, pomimo sąda wzajemnych o rozwiązanie przedewszystkiem dowód na sprawdzenie winy rozporządził. 1859 r.

O ruchu Pocztowym w Pocztańcu Warszawskim w miesiącu Maju 1863 r.

I. Korespondencja.

W miesiącu Maju, to jest w ciągu 31 dni, — wszelkiego rodzaju korespondencji prostej, rekomendowanej, pieniężnej, z posyłkami etc., tak prywatnej, jak i rządowej, tudzież korespondencji przez Warszawę w post-pakietach przechodzącej i gazet, oraz pism periodycznych — wewnątrz kraju i zagranicę onego, pocztami zwyczajnymi i kolejami żelaznymi: Wyprawiono z Warszawy sztuk 445,659 Nadeszło do Warszawy „ 179,261 Razem wypraw. i nadeszło „ 624,920 Co czyni w przecięciu dziennie po 20,159 sztuk.

Wyżej wspomniana korespondencja, to jest: wyprawiona, nadeszła, przechodząca, oraz gazety i pisma periodyczne, dzieli się w następującym porządku:

	Wypraw.	Nadeszło z Warszawy do Warsz.
Listów prywatnych zwyczajnych i rekomendowanych	65,874	63,910
Listów przyw. pienięż.	932	3,974
Posyłek przyw. pienięż.	1,382	901
Ekspedycji rządowych zwyczajnych	37,968	36,896
pieniężnych	537	909
Posyłek rząd. pienięż.	1,071	859
Przechodzących post-pakietów prostych i rekomendowanych	31,999	„
Przechodzących post-pakietów pieniężnych	2,718	„
Przechodzących posyłek	671	„
Gazet i pism periodycz.	302,507	71,812
Razem	445,659	179,261

Z powyższej liczby wyprawionej i nadeszłej wszelkiego rodzaju korespondencji, nie rachując przechodzących post-pakietów, tudzież gazet i pism periodycznych, stosunek prywatnej korespondencji do rządowej jest następujący:

	Wypraw.	Nadeszło z Warszawy do Warsz.
Prywatna korespondencja czyni	63,3	63,9

Rządowa kor. czyni	36,7	36,1
Stosunek tejże samej korespondencji co do miejscowości:		
Z liczby 107,764	Z liczby 107,449	
z Warsz. wypr.	do Warsz. nadesz.	
Przyw. Rząd.	Przyw. Rząd.	

Krajowa korespondencja czyni	26,3	20,8	24,9	19,9
Rosyjska	13,7	14,7	15,9	14,7
Pruska	17,4	0,8	17,3	0,9
Austriacka	5,9	0,4	5,8	0,6

II. Pieniądze.

W m. Maju tak prywatnych, jak i rządowych pieniędzy: Wyprawiono z Warszawy Rs. 345,638 Nadeszło do Warszawy „ 346,917 Przechodziło przez Warszawę „ 86,198 Razem Rs. 778,753

W tej liczbie, nie rachując sum przechodzących, było:

	Wyprawiono	Nadeszło
Prywatnych	Rs. 315,638	Rs. 93,800
Rządowych	„ 29,499	„ 253,117
Razem	Rs. 345,137	Rs. 346,917

W sumie Rs. 692,054, przez Pocztamt Warszawski wyprawionych lub odebranych w miesiącu Maju, nie rachując przechodzących pieniędzy, znajdowało się: do kraju posłanych lub z kraju nadeszł. 4,1 „ Cesarstwa „ z Cesarstwa 95,9

III. Pośyłki.

W Maju z Warszawy wyprawiono:

	Ilość sztuk	Waga funt.	Wart. rs.
Prywatnych	1,382	22,354	10,869
Rządowych	1,071	11,656	10,589
Przechodząc.	671	3,777	4,114
Razem	3,124	37,787	25,572

Nadeszło zaś:

	Ilość sztuk	Waga funt.	Wart. rs.
Prywatnych	901	6,362	15,561
Rządowych	859	9,345	„
Razem	1,760	15,707	15,561

IV. Gazety i pisma periodyczne.

W ekspedycji gazet w Maju przenieśmowano gazet i pism periodycznych w rozmaitych językach 428 gatunków, z których:

Niemieckich	173
Francuskich	137
Polskich	46
Angielskich	28
Rosyjskich	24
Słowiańskich jako to: Czeskich, Serbskich i t. p.	15
Włoskich	2
Hebrajskich	2
Szwedzkich	1
Razem	428

Oprócz tego zaprenumerowano jednorazowo lub posyłkami wychodzących dzieł w polskim języku krajowych — 8.

W ciągu 31 dni Maja, gazet i pism periodycznych, oraz poszytowych, nie rachując Dziennika Praw i Gubernjalnego, wysłanych przez Władze: Wyprawiono z Warszawy 302,507 Nadeszło do Warszawy 71,812 Razem wyprawiono i nadeszło numer 374,319

Liczbę tę składały:	
a) gazety krajowe num.	215,952
b) pisma periodycz. krajowe	40,049
c) „ jednorazowe lub poszytowe	1,304
d) wszystkie inne zagraniczne pisma	71,812
Razem	329,117

Z pomiędzy nadeszłych numerów częściej figuruje w liczbie odebranych w Warszawie, a druga między wyprawionymi z Warszawy, a mianowicie: Rosyjskich pism 201 Zagranicznych 45,001 45,202

Razem jak wyżej numerów 374,319

V. Doręczenie korespondencji.

Do Pocztamtu Warszawskiego nadeszło prostej, prywatnej i rządowej korespondencji w miesiącu Maju, nie rachując pieniężnej, z posyłkami, gazet i pism periodycz. sztuk 100,806 Oprócz tego wydano z Pocztamtu a-wizacji na pieniądze, posyłki, listy rekomendowane etc. 1,197

Razem sztuk 102,003

Z tej liczby doręczono adresantom przez bryfregierów: Listów prywatnych 40,478 Ekspedycji rządowych 526 Awizacji 1,197

Razem 42,201

Wydano kupcom i innym osobom przysyłającym po korespondencje swoich posłańców 12,291

Wydano w ekspedycji „Poste-restante” Zwrócono do Pocztamt z powodu nieobecności adresantów 2,358

Rządowej korespondencji, po potrąceniu 526 sztuk doręczonych przez bryfregierów, same Władze odebrały 36,370 Wyprawiono z Warszawy dalej 1,955

Razem jak wyżej sztuk 102,003

Dla doręczenia 42,201 sztuk korespondencji, wypada dziennie po 1,361 listów, czyli na każdego z 30-u bryfregierów po 45 listy dziennie.

	Wyjch.	Przyjch.	Razem
Traktem Lubelsk.	571	514	1,085
„ Brzesko-Lit.	434	410	844

Trak. Radomskim	423	356	779
„ Kowieńskim	345	242	587
„ Błonsko-Soch.	168	123	291
„ Kozienickim	13	6	19
„ Radzyńskim	4	3	7
Razem	1,958	1,654	3,612

Dziennie więc przybywało do Warszawy po 63 osób, — a wyjeżdżało po 53; razem zaś przyjeżdżających i wyjeżdżających po wozami pocztowymi było dziennie po 116 osób.

Ekstrapocztę i Sztafety.

W miesiącu Maju wyprawiono z Warszawy i nadeszło do Warszawy: ekstra-poczt 229, sztafet 84.

Z tych wyprawiono:

	Liczba Ekstra-poczt	Ile u-żyto koni	Ile one przebiegły wiorst
Traktem do Miłosny	58	122	1,647
„ Sękocina	37	75	1,387½
„ Jabłonny	29	61	976
„ Piaseczna	12	36	666
„ Blonia	6	12	320
„ Radzymina	4	8	160
Razem	146	314	5,156½

Sztafety

	Liczba sztafet	Ile u-żyto koni	Ile one przebiegły wiorst
Traktem do Miłosny	21	21	283½
„ Sękocina	8	8	148
„ Jabłonny	9	9	144
„ Piaseczna	7	7	129½
„ Blonia	3	3	81
„ Radzymina	„	„	„
Razem	48	48	786

Do wyprawienia z Warszawy 1,958 pasażerów, tudzież wszelkiej korespondencji, posyłek k. gazet, etc., oprócz wysłanych kolejami żel. zmiennymi, użyto powozów resorowych 401, bryczek i karjolek 33 dla dostarczenia zaś do Warszawy 367 „ 32

Użyto razem powozów resorowych 768 bryczek i karjolek 65

Poczt wszelkiego rodzaju, jako to: listowych, osobowo-listowych, wozowych, etc. tudzież i kolejami żelaznymi wysłanych, w Maju wyprawiono z Warszawy 412, nadeszło do Warszawy 406, — razem 818, — co czyni po 26 poczt dziennie.

Użyto koni na przewiezienie powyższych poczt, oprócz wyprawionych kolejami żelaznymi 1,023 dla Ekstra-poczt i Sztafet jak wyżej 198

Razem użyto koni 1,217

Razem te wszystkie konie przebiegły w jedną stronę i z powrotem 43,296 wiorst, czyli dziennie na każdego etatowego konia, których Pocztalterja Warszawska utrzymuje 60, przypada po 23 do 24 wiorst.

Furmanianie z miejscem Kwietniem.

W Maju wyprawiono z Warszawy i nadeszło do Warszawy wszelkiego rodzaju korespondencji, oraz gazet i pism periodycznych 624,920 sztuk 615,634 w Kwietniu zaś „ 615,634

Czyli w Maju więcej o sztuk 9,286

W dniu wczorajszym, na targach odbywających się w urzędzie konsumcyjnym miasta Warszawy, płacono za wia dro okowity próby 10-iej od rs. 1 k. 77½ do rs. 1 kop. 83½, za garniec od k. 58 do k. 60.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

z dnia 20 Lipca

Money.	zł.	kop.	zł.	kop.
Pół-Imperjal Rosyjski.	—	—	—	

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

(N. D. 3346)

Po Kacprze Robak vel Tworowski stróż w mieście Warszawie dnia 17 Marca 1861 r. bez testamentu zmarły, otworzył się spadek złożony z kwoty rs. 75 w Kasie Oszczędności znajdującej się. Do spadku tego nikt się dotąd nie zgłosił, stosownie do postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 30 Sierpnia (11 Lutego) 1842 r. wzywam interesowanych, aby w ciągu sześciu miesięcy, od daty zamieszczenia pierwszego obwieszczenia w pismach publicznych, z prawami swymi zgłosili się i takowe w drodze właściwej udowodnili, w przeciwnym razie Prokuratora w Królestwie Polskim wniesie do Trybunału Cywilnego, Guberni Warszawskiej w Warszawie żądanie, o wprowadzenie Skarbu Królestwa w posiadanie rzeczonych spadku jako bezdzielności.

Warszawa d. 18 (30) Czerwca 1863 r.
Michał Miszkiewicz, zast. Obr. Pr.

OBWIESZCZENIA HYPOTECZNE.

(N. D. 3274) Sąd Pokoju Okręgu
Krasnickiego.
Wydział Hypoteczny.

Z powodu żądania nowej regulacji hipoteki nieruchomości w mieście Modliborzyckich pod Nr. 161 położonej składającej się z części frontowej, czyli większej budowanej domu i należącego do niego placu, jak również z części mniejszej przedzielonej tylko sienią.

Zawiadamia interesowanych, że takowa regulacja nastąpi w Sądzie Krasnickim d. 8 (20) Października r. b. 1863.

Wzajemnie tychże, aby do takowej zgłosili się celem przedstawienia swoich żądań i usprawiedliwień takowych.

Niezgłaszający się w terminie oznaczonym podpunktą skutkiem prekluzji w art. 159 i 160, pr. hyp. z r. 1818 przepisanej.

Ogłoszenie decyzji, jaka wydaną będzie w skutek regulacji nastąpi w d. 11 (23) Października r. b. na posiedzeniu Sądu, od tego dnia czas do odwołania się od niej upływać zaczyna.

Krasnik d. 26 Czerwca (8 Lipca) 1863 r.
Podsekretarz, Matraszek.

LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 3249) Rząd Gubernialny
Płocki.

Zawiadamia, że w dniu 23 Lipca (4 Sierpnia) 1863 r. od godziny 12ej z południa, odbędzie się bieżnie w biurze Rządu Gubernialnego główna i minuta licytacja, na dostawę przez czas od dnia 19 Września (1 Października) 1863 r. po dzień ostatni Września 1864 r. żywności dla areztantów więzienia w Płocku i Pułtusk.

Pracownik do licytacji ustanowione jest po kop. ar. 5, dziennie za żywność każdej osoby, i do tej ceny rozpocznie się w minutę główna licytacja dla każdego więźnia oddzielnie.

Każdy przystępujący do licytacji, obowiązany jest złożyć w Kasie Gubernialnej na wadium do licytacji w Płocku rs. 500, a do Pułtuskiego rs. 450, w gotywie lub papierach kursu kraja mających.

Szczegółowe warunki w Wydziale Policji Województwa Rządu Gubernialnego wyłączonego święta każdego dnia przejrane być mogą.

Chociaż na dostawę powyższą odbywać się ma główna licytacja, dla dogodności jednak ochotników na prowincji zamieszkałych, wolno im jest nadsłać pocztą frankowaną pod adresem Gubernatora Cywilnego opiewającą deklarację, oznaczoną na kopercie do którego miało być więzienie, na licytację, z dołączeniem kwitów kasowych na złożone wadium, według poniższego wzoru sporządzonej się winne.

Wzór do deklaracji.

Na skutek ogłoszenia Rządu Gubernialnego Płockiego w dniu 27 Czerwca (9 Lipca) 1863 r. N. 26773, w Dzienniku Gubernialnym i w Dzienniku Powszechnym zamieszczonych, podaje niniejszą deklarację, iż obowiązuję się wziąć do stawy żywności dla areztantów do więzienia, lub więzienia w N. na wyodrębnienie jednodziennie porcji każdego areztanta po kop. ar. N. (wyrażenie N., podające się wszelkim obowiązkiem i zastrzeżeniem warunkami licytacyjnymi objętych).

Kwit Kasy N. na złożone wadium rs. N. dołączam, które w razie nieutrzymania się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłanie na mój koszt do N. uprząm.

Stale moje zamieszkanie jest w N. pisałem w N. dnia N. miesiąca N. r. 1863.

(podpisać imię i nazwisko)

Płock d. 27 Czerwca (9 Lipca) 1863 r.
Gubernator Cywilny, Działowski.

Naczelnik Kancelarii, Stupecki.

(N. D. 3303) Dyrekcja Szczęśliwa
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego
Guberni Lubelskiej w Stodolach.

Na zasadzie art. 25 Postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1860 r. i upoważnień poszczególnych od Dyrektora Głównego otrzymanych, podaje do powszechnego wiadomości, iż następujące dobra ziemskie jako należące w rachach Towarzystwa Kredytowego Ziemskiemu należnych, po spełnieniu sprzedaży przynależnych pierwszych dla braku licytantów, są wystawione na sprzedaż przez naszkowane, czyli ostateczne od zniożonych szacunków.

Termin sprzedaży dnia 31 Sierpnia (12 Września) 1863 r.

1. Lin w Lejnie z dwóch respective części A i B. składające się, z przyległościami i przynależnościami, w Okręgu Włodawskim, Powiecie Radzyńskim, Guberni Lubelskiej położone, czyni się jawne, iż z gruntów do dóbr tych należących, nowo utworzona została osada czyli folwark Grondy Jagodne zwany z dobrami należącymi nierozdzielnie własność i całość stanowi, raty zaległe w chwili zarządzenia sprzedaży wynoszą rs. 3015 kop. 38, z wadium do licytacji rs. 6700.

2. Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 24017 kop. 78, przed Rejentem Józefem Domańskim w mieście Siedlech przy ulicy Warszawskiej pod Nr. 147.

2. Nowodwór i Osolice składające się z folwarków Nowodwór, Osolice, Wąwolnica czyli Bialka, z wsiów: Nowodwór, Bialki, części wsi Korzeniów, Bialki Korzeniowski, dawniej Bialki Górne i dolne zwane, z kolonii Ryca, Bakiera, Górki, Natolin z lasami z przyległościami i przynależnościami w Okręgu Żelechowskim, Powiecie Łukowskim, Guberni Lubelskiej położone, raty zaległe w chwili zarządzenia sprzedaży wynoszą rs. 4053 kop. 72, z wadium do licytacji rs. 15000, licytacja rozpocznie się od sumy rs. 32459 kop. 52, przed Rejentem Józefem Domańskim w m. Siedlech przy ulicy Warszawskiej pod Nr. 147.

3. Rada z sprzedaży wzmiankowanych odbywać się będzie w terminach powyżej dla niej oznaczonych, poczynając od godziny 10 z rana w obec Rady Dyrekcji Szczęśliwej.

Gdyby zaś Rejent przed którym sprzedaż ma się odbywać był przeszkodzony, sprzedaż odbędzie się w jego Kancelarii przed innym Rejentem który go zastąpi.

Ostrzeżenia.

Jeżeli nikt nie zgłosi się z chęcią kupna, dobra będą przysądzone na własność Towarzystwa Kredytowego Ziemskiemu.

Siedlece d. 3 (15) Lipca 1863 r.

Prezes, Kozłowski.

Pisarz, Tchorzewski.

(N. D. 3300) Naczelnik Powiatu
Warszawskiego.

W skutek Reskryptu Rządu Gubernialnego Warszawskiego z dnia 18 (30) Maja r. b. Nr. 384219646 podaje do powszechnego wiadomości, że w dniu 1 (13) Sierpnia r. b. o godzinie 12 z południa w biurze moim odbędzie się bieżnie i minuta licytacja, przez składanie opiewających deklaracji na enterpryzę naprawy Kościoła i wystawienie kruchty we wsi Wawrzyszewie od sumy anszlagowej rs. 1597 kop. 53, pretencjami i zaciągami mającej się podjąć, tej enterpryzy zechcą w miejscu i czasie wyżej oznaczonym złożyć do rąk Naczelnika Powiatu deklarację opiewającą wadium, wzoru niżej zamieszczonego na papierze stemplowym ceny kop. 7 1/2 czysto, wyraźnie i bez skrobania napisane, z dołączeniem do niej dowodu Banku Polskiego na złożone wadium w ilości rs. 159 kop. 72. Plan i anszlag oraz warunki licytacyjne każdego czasu wyjąwszy świat i niedzieli, przejrane być mogą w biurze Powiatu w godzinach biurowych.

Warszawa dnia 1 (13) Lipca 1863 r.

Rada Dworu, Marjowski.

Wzór do deklaracji.

W skutek ogłoszenia Naczelnika Powiatu Warszawskiego z dnia 1 (13) Lipca r. b. Nr. 13429 deklaruję się niniejszem dopełnić enterpryzę naprawy Kościoła i wystawienia kruchty we wsi Wawrzyszewie za sumę rs. N. wyrażenie N. a to podług planu i anszlaga przez Komisję Rządową Wyznań Religijnych i Oświeconie Publicznego zatwierdzonego, poddając się wszelkim zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych zamieszczonych, kwit Banku Polskiego na złożone wadium w kwocie rs. 159 kop. 72, zaciągami które w razie nieutrzymania się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłanie na mój koszt do N. uprząm, Stale moje zamieszkanie jest w N. pisałem w N. dnia N. miesiąca N. roku 1863.

(podpisać imię i nazwisko)

(N. D. 3299) Naczelnik Powiatu
Warszawskiego.

W skutek Reskryptu Rządu Gubernialnego Warszawskiego z daty 5 (17) Czerwca r. b. N. 2023615181 podaje do powszechnego wiadomości, że w dniu 2 (14) Sierpnia r. b. o godzinie 12 w południe w biurze moim, odbędzie się bieżnie i minuta licytacja, przez składanie opiewających deklaracji, na enterpryzę naprawy Kościoła i wystawienia kruchty w mieście Wawrzyszewie od sumy anszlagowej rs. 1597 kop. 53. Pretencjami i zaciągami mającej się podjąć, tej enterpryzy zechcą w miejscu i czasie wyżej oznaczonym złożyć do rąk Naczelnika Powiatu, opiewającą wadium, wzoru niżej zamieszczonego, na papierze stemplowym ceny kop. 7 1/2 czysto, wyraźnie i bez skrobania napisane, z dołączeniem do niej dowodu Banku Polskiego na złożone wadium w ilości rs. 159 kop. 72, zaciągami które w razie nieutrzymania się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłanie na mój koszt do N. uprząm.

Stale moje zamieszkanie jest w N. pisałem w N. dnia N. miesiąca N. r. 1863.

(podpisać imię i nazwisko)

(N. D. 3302) Naczelnik Powiatu
Białskiego.

Podaje do powszechnego wiadomości, iż w biurze Naczelnika Powiatu Białskiego odbędzie się bieżnie i minuta licytacja, na enterpryzę naprawy Kościoła i wystawienia kruchty w mieście Wawrzyszewie od sumy anszlagowej rs. 1597 kop. 53, pretencjami i zaciągami mającej się podjąć, tej enterpryzy zechcą w miejscu i czasie wyżej oznaczonym złożyć do rąk Naczelnika Powiatu, opiewającą wadium, wzoru niżej zamieszczonego, na papierze stemplowym ceny kop. 7 1/2 czysto, wyraźnie i bez skrobania napisane, z dołączeniem do niej dowodu Banku Polskiego na złożone wadium w ilości rs. 159 kop. 72, zaciągami które w razie nieutrzymania się przy licytacji sam odbiorę lub o nadesłanie na mój koszt do N. uprząm.

Stale moje zamieszkanie jest w N. pisałem w N. dnia N. miesiąca N. r. 1863.

(podpisać imię i nazwisko)

(N. D. 3303) Dyrekcja Szczęśliwa
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego
Guberni Lubelskiej w Stodolach.

Na zasadzie art. 25 Postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1860 r. i upoważnień poszczególnych od Dyrektora Głównego otrzymanych, podaje do powszechnego wiadomości, iż następujące dobra ziemskie jako należące w rachach Towarzystwa Kredytowego Ziemskiemu należnych, po spełnieniu sprzedaży przynależnych pierwszych dla braku licytantów, są wystawione na sprzedaż przez naszkowane, czyli ostateczne od zniożonych szacunków.

Termin sprzedaży dnia 31 Sierpnia (12 Września) 1863 r.

1. Lin w Lejnie z dwóch respective części A i B. składające się, z przyległościami i przynależnościami, w Okręgu Włodawskim, Powiecie Radzyńskim, Guberni Lubelskiej położone, czyni się jawne, iż z gruntów do dóbr tych należących, nowo utworzona została osada czyli folwark Grondy Jagodne zwany z dobrami należącymi nierozdzielnie własność i całość stanowi, raty zaległe w chwili zarządzenia sprzedaży wynoszą rs. 3015 kop. 38, z wadium do licytacji rs. 6700.

2. Licytacja rozpocznie się od sumy rs. 24017 kop. 78, przed Rejentem Józefem Domańskim w mieście Siedlech przy ulicy Warszawskiej pod Nr. 147.

2. Nowodwór i Osolice składające się z folwarków Nowodwór, Osolice, Wąwolnica czyli Bialka, z wsiów: Nowodwór, Bialki, części wsi Korzeniów, Bialki Korzeniowski, dawniej Bialki Górne i dolne zwane, z kolonii Ryca, Bakiera, Górki, Natolin z lasami z przyległościami i przynależnościami w Okręgu Żelechowskim, Powiecie Łukowskim, Guberni Lubelskiej położone, raty zaległe w chwili zarządzenia sprzedaży wynoszą rs. 4053 kop. 72, z wadium do licytacji rs. 15000, licytacja rozpocznie się od sumy rs. 32459 kop. 52, przed Rejentem Józefem Domańskim w m. Siedlech przy ulicy Warszawskiej pod Nr. 147.

3. Rada z sprzedaży wzmiankowanych odbywać się będzie w terminach powyżej dla niej oznaczonych, poczynając od godziny 10 z rana w obec Rady Dyrekcji Szczęśliwej.

Gdyby zaś Rejent przed którym sprzedaż ma się odbywać był przeszkodzony, sprzedaż odbędzie się w jego Kancelarii przed innym Rejentem który go zastąpi.

Ostrzeżenia.

Jeżeli nikt nie zgłosi się z chęcią kupna, dobra będą przysądzone na własność Towarzystwa Kredytowego Ziemskiemu.

Siedlece d. 3 (15) Lipca 1863 r.

Prezes, Kozłowski.

Pisarz, Tchorzewski.

zawiniem pomienionego dochodu, nastąpi wedle dotychczasowej taryfy warunków, z zastrzeżeniem że gdyby w ciągu trwającej dzierżawy nowa regulacja tego dochodu pozbawiona była, dzierżawca obowiązany jest z dniem każdego kończącego się roku za poprzednim półrocznym wypowiadaniem ustąpić z dzierżawy bez żadnej do tego bądź z tego tytułu pretensji. Warunki licytacyjne w każdym czasie, wyjąwszy dni świąteczne i galowe w biurze tutejszego Magistratu przejrane być mogą.

Płock d. 3 (15) Lipca 1863 r.

Prezydent, Bogiewski.

Wzór do deklaracji.

W skutek ogłoszenia Magistratu Miasta Gubernialnego Płocka z dnia 3 (15) Lipca r. b. Nr. 6343 składam deklarację, którą obowiązuję się wziąć w dzierżawę dochód korytkowy w mieście Płocku na lata 1864, 1865 i 1866 za sumę rs. (tu wypisać sumę liczbami i literami) rocznie poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach licytacyjnych objętych.

Kwit Kasy N. ze złożonego wadium w kwocie rs. 366 dołączam, które w razie nieutrzymania się albo sam odbiorę, lub o nadesłanie na mój koszt do N. uprząm, Stale moje zamieszkanie jest w N. pisałem w N. dnia Miesiąca roku 1863 r.

(tu podpisać imię i nazwisko)

(N. D. 3113) Naczelnik Zakładów Górnich
Okręgu Zachodniego.

Podaje do wiadomości publicznej, iż odbywać się będą licytacje i w tym celu deklaracje opiewające na wypuszczenie w enterpryzę na rok 1864 dostawy i dowozu różnych materiałów dla Zakładów i Kopalni to jest:

A. W biurze Górnym w Dąbrowie.

1. O godzinie 10ej rano na dostawę do Magazynu Okręgowego w Dąbrowie różnych materiałów fabrycznych, jako: to: oleju różnego gatunku, oliwy zwyczajnej, oleju topionego, skór różnego gatunku, i t. p. w wartości rs. 12000.

2. O godzinie 11ej rano na dostawę do Magazynu jak wyżej lin krogowych i materiałów porzecznych w wartości rs. 3700.

3. O godzinie 12ej z południa na dostawę do składu biura Okręgowego różnych materiałów, piśmennych i Kancelaryjnych w wartości rs. 414.

4. O godzinie 12ej z południa na dowóz do Puddingarni i Warsztatów Mechanicznych różnych materiałów, jako: to: surowicy, łań łań, cegły, gliny, piasku, i t. p. w wartości rs. 184.

5. O godzinie 12ej z południa na dowóz do Puddingarni Hut Bankowej surowicy w gęsiach z Zakładów Pankowskich w wartości rs. 1700.

6. O godzinie 12ej z południa, na przewóz z Dąbrowy i Sławkowa do Warszawy, mianowicie do Składu Głównego i Fabryki maszyn, na Solcu wyrobów żelaza walcowanego, oliwki cynku, surowicy, blachy cynkowej i żelaznej w wartości rs. 7500.

7. O godzinie 2ej z południa, na dostawę do kopalni w Okręgu, oleju surowego, czystego, na światło dla górników w wartości rs. 2428.

8. O godzinie 2ej z południa na dowóz z kopalni Barbara pod Zychkami do Płucki tamże miało galwanowe i materiałów z Dąbrowy w wartości rs. 241.

9. O godzinie 3ej z południa na dowóz z kopalni Ulisses do Płucki Bukowski także tamże miało galwanowe i materiałów z Dąbrowy w wartości rs. 241.

10. O godzinie 10 rano na takież dowozy jak pod punktem ósmym z kopalni Jerzy do Płucki. Staroznowskiej i z Dąbrowy w wartości rs. 5751.

11. O godzinie 10 1/2 rano, na takież dowozy jak pod punktem ósmym z kopalni Anna do Płucki Strzemieskiej i z Dąbrowy w wartości rs. 179.

12. O godzinie 11ej rano na dowóz do Machiny 35-konnej na Reden węgli drobnych w wartości rs. 102.

13. O godzinie 11 1/2 przed południem, na dowóz do Machiny 14-konnej nad kanałem przed Wielkich Piecach węgli drobnych, w wartości rs. 75.

14. O godzinie 12ej z południa na dowóz do Machiny 45-konnej na kopalni Kaspery węgli drobnych w wartości rs. 148.

15. O godzinie 12 1/2 z południa, na dowóz do budowl w Okręgu, różnych materiałów, jako: to: węgli, piasku, gliny, wapna, i t. p. w wartości rs. 230.

16. O godzinie południowej 1ej na dostawę do budowl ziół w Okręgu, kamieni wapiennych w wartości rs. 511.

17. O godzinie 1 1/2 z południa, na dowóz do Walcowni Sławkowskiej, różnych materiałów, jako: to: cynku, surowicy, sztorczy żelaznych, węgli i t. p. w wartości rs. 1091.

18. O godzinie 2ej z południa, na dowóz do Wielkich Pieców Hut Bankowej różnych materiałów, jako: to: cegły, gliny, piasku, i t. p. w wartości rs. 288.

19. O godzinie 2 1/2 z południa, na dostawę do Pieców wymienionych pod punktem 17, kamieni wapiennych na roztop w wartości rs. 2160.

20. O godzinie 3ej z południa na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Sączewa, w wartości rs. 711.

21. O godzinie 9 1/2 rano, na dowóz do Pieców, jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Sączewa, w wartości rs. 945.

22. O godzinie 10ej rano, na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Góry Siewskiej w wartości rs. 324.

23. O godzinie 10 1/2 rano, na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Najdźbowa w wartości rs. 564.

24. O godzinie 11ej rano, na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Nowej wsi w wartości rs. 554.

25. O godzinie 11 1/2 przed południem na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Gólsz w wartości rs. 554.

26. O godzinie 12ej z południa na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Wierzę w wartości rs. 2025.

27. O godzinie 12 1/2 z południa, na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z Bornechwałowie vel Kadubu w wartości rs. 2025.

28. O godzinie 12 1/2 z południa na dowóz do Pieców jak pod punktem 17, rudy żelaznej z kopalni Małegrabie, Niemce i Porąbki w wartości rs. 758.

29. O godzinie 1 1/2 z południa, na dowóz do Hut cynku pod Bendzinem galwanów z kopalni i Płuckiej w Okręgu będących w wartości rs. 9967.

30. O godzinie 2ej z południa, na dowóz do Hut cynku pod Bendzinem materiałów, jako: to: węgli, gliny, piasku, cegły i t. p. w wartości rs. 626.

31. O godzinie 10ej rano, na dowóz do Hut Bendzińskich węgli kostkowych z Kaspery w wartości rs. 198.

32. O godzinie 10 1/2 rano, na dowóz do Hut Bendzińskich koks drobnego z rafowaniem z Hut Bankowej w wartości rs. 730.

33. O godzinie 11ej rano na dowóz do Hut Bendzińskich węgli węzłami po kolei żelaznej z kopalni Cieszkowskiej w wartości rs. 225.

34. O godzinie 11 1/2, przed południem na dowóz do Hut Bendzińskich węgli kostkowych i grubych węzłami po kolei żelaznej z kopalni Reden rs. 123.

35. O godzinie 12 z południa na dowóz do bulwarki na Reden węgli węzłami po kolei żelaznej z kopalni Kaspery w wartości rs. 250.

36. O godzinie 12 1/2 z południa na dowóz do Magazynu Okręgu wyrobów z Suchedniowa i

Białogóra oraz prochu palnego z Kielce w wartości rs. 142.

37. O godzinie 1ej z południa na dostawę do Magazynu Okręgowego opalek dębowych i kółek do tacek w wartości rs. 555.

38. O godzinie 1 1/2 z południa na dowóz do Zakładów Hut Bankowej i Hut cynkowych gliny ogniotrwałej kopalni August w Mierzejach w wartości rs. 1221.

39. O godzinie 2ej z południa na dowóz do Zakładów Hut Bankowej węgli kamiennych z kopalni Reden, Kaspery i Cieszkowskiej, oraz na dostawę do kopalni Rekon do wózków w wartości rs. 3765.

40. O godzinie 2 1/2 z południa, na dostawę do tartaku na kopalni Reden, drzewa w kłochach z lasów prywatnych na wyrób tarcic służących do budowy, w wartości rs. 12, 13, 14 i 15, cali w cienkim końcu, 24" długości w równych częściach co do wymiaru i w 1/3 części osnowy, a 2/3 części czołowego i skierowanego w wartości rs. 2580.

B. W Kancelarii Zakładów Pankowskich.

41. O godzinie 10 rano na dostawę do magazynu w Pankach różnych materiałów fabrycznych, t. j. oleju, oliwy, oleju, opalek, i t. p. w wartości rs. 2231.

42. O godzinie 10 1/2 rano, na dowóz do wielkiego pieca w Pankach oraz do Fryszerki Panki, Praszyki, Cyganka i Kostrzyna, węgli drzewnych, rudy żelaznej, kamienia wapiennego i t. p. w wartości rs. 7012.

43. O godzinie 11ej rano na przewóz z magazynu Pankowskiego i od wielkiego pieca tamże do Składu Głównego Warszawskiego, żelaza kutego, odlewów żelaznych, surowicy i naczyń kuchennych, w wartości rs. 3405.

Każdy mający chęć podjęcia się tych dostaw i dowozów obowiązany złożyć do Kasy Górniczej co do licytacji Dąbrowskiej, w Dąbrowie a co do licytacji Pankowskich w Pankach.

A. Wszelkie ogłoszenia:

1. Na wadium 750 na koszt ogłoszeń 20 kop.

2. " 250 " " " 9

3. " 40 " " " 2

4. " 50 " " " 2

5. " 90 " " " 4

6. " 100 " " " 15

7. " 150 " " " 5

8. " 25 " " " 1

9. " 25 " " " 1 20

10. " 40 " " " 1